

Veiksmingas pabėgėlių įtraukimas

Vietos lygmens specialistų taikytini
dalyvaujantieji metodai

1 VADOVAS

PADĖKOS

Ši vadovą parengė:

Carmine'è Conte'è iš Migracijos politikos grupės, padedama savo kolegos Alexanderio Wolffhardto, pagal technines gaires, kurias suteikė daugiafunkcė UNHCR biuro komanda. Prie rengimo prisidėjo ir praktinių bandymų ir patvirtinimų septyniose Europos šalyse dalyviai.

Ypatinga padėka skiriama nacionaliniams koordinatoriams Bulgarijoje, Suomijoje, Graikijoje, Italijoje, Maltoje, Lenkijoje ir Serbijoje:

Bistra Ivanovai („Multi Kulti Collective“)

Sari Vanhanen (Suomijos migracijos institutas)

Konstantinui Vlachopoului (Graikijos Europos ir užsienio politikos fondas – ELIAMEP)

Gaia Testore (nepriklausoma tyrėja ir konsultantė)

Jeanui-Pierre'ui Gauci, Bethany Wilkes ir Sonia Marcantonio („People for Change Foundation“)

Renata Stefańska (Varšuvos universiteto Migracijos tyrimų centras)

Gordanai Grujičić ir Vladimirui Petronijeviciui („Grupa 484“)

KOLOFONAS

Nuotraukos:

© UNHCR, Will Swanson

© UNHCR, Andrew McConnell

„Shutterstock“

Dizainas: dagmarvanschaik.nl

TURINYS

1. PRATARMĖ	5
2. ĮŽANGA	5
3. PRIEMONIŲ RINKINIO STRUKTŪRA	6
4. KOKS YRA ŠIO PRIEMONIŲ RINKINIO PRINCIPAS?	8
5. KOKIOS YRA PAGRINDINĖS VISAPUSIŠKO POŽIŪRIO Į INTEGRACIJĄ SRITYS?	10
5.1 Išsiaiškinimas, kokios paramos pabėgėliams reikia – nuolat vertinkite poreikius, žinokite galimybių ją gauti kliūtis ir pritaikykite paslaugas atsižvelgdami į grįžtamąjį ryšį ir reguliarų vertinimą.	
5.2 Užtikrinimas, kad pagalba tenkintų visų asmenų poreikius – integruokite savo paslaugas taip, kad įvairios grupės turėtų vienodas galimybes gauti pagalbą ir individualiai pritaikytą paramą.	
5.3 Ilgalaikių paslaugų kūrimas – taikykite ilgalaikės įtraukties perspektyvą, apimančią ir veiksmus po priėmimo ir ankstyvosios integracijos fazės.	
5.4 Darbas ne tik dėl žmonių, bet ir su jais – įtraukite naudos gavėjus į vertinimą, planavimą, įgyvendinimą ir galutinį įvertinimą, atsižvelkite į jų atsiliepimus ir juos tinkamai informuokite.	
5.5 Vietos bendruomenių įtraukimas ir savanorystės skatinimas – mobilizuokite priimančiosios visuomenės išteklius ir skatinkite pasitikėjimą ir teigiamą požiūrį.	
5.6 Visapusiškos paramos integracijai siekimas – užmegzkite ryšį su kitais paslaugų teikėjais ir su jais bendradarbiaukite siekdami panaikinti sistemos spragas.	
6. BENDRAS KONTROLINIS SĄRAŠAS	64
7. INTEGRACIJOS PRAKTIKOS KOKYBĖS VERTINIMO RODIKLIAI	66
8. TERMINŲ ŽODYNAS	70
9. ATsiliepimai	72

1. PRATARMĖ

Veiksmingai pabėgėlių integracijai ir įtraukimui į visuomenę yra svarbūs veiksmai, vykdomi vietos lygiu.

Miestų pažadai įgyvendinti Pasaulinį susitarimą dėl pabėgėlių rodo, kad jie yra inovacijų ir gerosios praktikos inkubatoriai, remiantys pabėgėlių apsaugą. Iš tiesų tai, kur persikelia pabėgėliai ir kaip juos sutinka priimančiosios bendruomenės, priklauso nuo merų, savivaldybių ir vietinių grupių vizijos, bendradarbiavimo ir išsipareigojimų laikymosi. Vietos valdžia dažnai demonstruoja solidarumą su pabėgėliais ir migrantais, susitelkdama į juos ir pripažindama jų didelį, įvairiapusį indėlį. Vietinės bendruomenės taip pat gali empatiškai reaguoti į pabėgėlių, pasitraukusių iš savo valstybių dėl konfliktų ir smurto, patiriamą persekiojimą, netektis ir kultūrinės tapatybės praradimą.

Šis vadovas parengtas kartu su Migracijos politikos grupe. Jo paskirtis – suteikti vietos specialistams praktinių patarimų ir skatinti juos įtraukti pabėgėlius į vietos bendruomenes.

Mūsų tikslas buvo sukurti priemonių rinkinį, pagrįstą praktine savivaldybių institucijų ir vietos veikėjų patirtimi nacionalinę politiką paverčiant sprendimais, kaip antai tinkamo būsto suteikimas, galimybė gauti reikiamus dokumentus ir socialinė bei ekonominė pabėgėlių įtrauktis. Šie sprendimai labiausiai pasiteisina, kai pabėgėliai yra visapusiškai įtraukiami į planavimo ir kūrimo procesus. Pabėgėliai turi daugybę įvairių įgūdžių, patirties ir noro prisidėti prie savo naujų bendruomenių klestėjimo. Mes žinome, kad pabėgėlių dalyvavimas priimant sprendimus padeda stiprinti jų pasitikėjimą pagrindinių teisių įgyvendinimu, ugdo bendruomeniškumo jausmą ir pasitikėjimą priimančiosiomis bendruomenėmis. Dalyvaujantieji metodai leidžia kurti pažangesnę politiką ir veiksmingesnes programas. Vis dėlto efektyvaus įvairių rinkėjų dalyvavimo valdymas gali būti sudėtingas procesas, ypač kai tai apima pabėgėlių poreikių tenkinimą rengiant tokio pobūdžio projektus. Šios priemonės paskirtis – padėti vietos valdžios institucijoms vykdant būtent tokio pobūdžio veiklą.

Priemonių rinkinys grindžiamas dešimtmečiais kaupta UNHCR ir mūsų partnerių patirtimi ir vykdytais eksperimentais, taikant dalyvaujamuosius metodus. Vis dėlto šis priemonių rinkinys yra išskirtinis. Jame tiesiogiai kalbama apie konkrečius merų, miestų administratorių ir vietinių paslaugų teikėjų patiriamus iššūkius priimant ir įtraukiant pabėgėlius ir migrantus į vietos reikalus. Vadovas parašytas aiškia kalba. Jame pristatoma geroji praktika, siekiant paskatinti naujoves ir kūrybiškumą. Taip pat sukūrėme rodiklius, kad būtų galima įvertinti pažangą, poveikį ir, prireikus, pakoreguoti tam tikras procesų dalis.

Ši priemonė sukurta bendradarbiaujant su vietos valdžios institucijomis, paslaugų teikėjais, pilietine visuomene ir pabėgėlių vadovaujamosiomis organizacijomis visoje Europoje. Priemonę išbandėme keliose šalyse skirtinguose kontekstuose ir atitinkamai patobulinome. Mus pradžiugino žmonių entuziazmas ir įsitraukimas tobulinant šią priemonę. Tikimės, kad ji bus naudinga specialistams visame pasaulyje. Taip pat tikimės, kad tai bus nuolat pildomas vadovas ir paskatins jus dalytis gerais projektais, patirtimi ir idėjomis rengiant naujas šios priemonės redakcijas.

Gilliana Triggs, Jungtinių Tautų Vyriausiojo pabėgėlių reikalų komisaro pavaduotoja asmenų apsaugos klausimais

2 ĮŽANGA

Atvykusių naujų prieglobsčio prašytojų, pabėgėlių, migrantų ir asmenų be pilietybės įtrauktis tapo svarbiausiu merų, savivaldybių institucijų, vietos pilietinės visuomenės ir paslaugų teikėjų prioritetu. Nacionalinė politika yra plačios struktūros, o vietos valdžios institucijoms dažnai tenka nelengva užduotis paversti politiką veiksmais ir rasti praktinių sprendimų. Pasauliniame susitarime dėl pabėgėlių pripažinta, kad integracija ir įtrauktis yra bendra atsakomybė, o savivaldybės, privatusis sektorius ir vietos organizacijos tapo esminiais inovacijų agentais ir pagrindiniais UNHCR partneriais. Sėkmė arba nesėkmė siekiant veiksmingos įtraukties ar integracijos vietos lygmeniu gali daryti įtaką būsimiems sprendimams dėl prieglobsčio suteikimo, asmenų perkėlimo ir papildomų būdų. Todėl būtina viską atlikti tinkamai.

Nors integracijos ir įtraukties projektų ir programų nuo 2015–2016 m. atvykimų piko padaugėjo, vietiniai specialistai ir savivaldybių institucijos turi mažai praktinių gairių, kaip savo paslaugas ir praktiką būtų galima pritaikyti prie konkrečios prieglobsčio prašytojų ir pabėgėlių, migrantų ir asmenų be pilietybės situacijos ir apsaugos poreikių. Rengiant projektą ir nustatant būtinus pokyčius itin svarbus dalyvavimas, tačiau laikui bėgant tai organizuoti ir išlaikyti gali būti sudėtinga.

Siekis suprasti skirtingus pabėgėlių¹ ir migrantų poreikius atsižvelgiant į jų amžių, lytį, kultūrą, religiją, negalią ar kitus veiksnius ir kurti programas, kurios padėtų tinkamai į tai reaguoti, yra labai sudėtinga, tačiau verta pastangų užduotis. Šis priemonių rinkinys sukurtas siekiant padėti vietos specialistams savo miestuose kurti dalyvaujamuosius metodus, remiantis dešimtmečius kaupta humanitarinės pagalbos ir vystymosi specialistų patirtimi rengiant programas, kuriomis yra skatinama pabėgėlių integracija ir įtrauktis priimančiosiose bendruomenėse.

Priemonių rinkiniu taip pat siekiama padėti specialistams suprasti savo darbo poveikį, nustatyti, kokias praktikas galima priskirti gerajai praktikai ir kaip tai būtų galima atkartoti įvairiuose kontekstuose. Gerosios praktikos idėja tapo pagrindine šios praktikos kūrimo, finansavimo, įgyvendinimo, vertinimo ir (tarptautinio) skatinimo koncepcija. Vis dėlto menkai išnagrinėta, kas yra integracijos ir įtraukties „geroji praktika“ realybėje. Taip pat nėra aiškių kriterijų, kurie galėtų būti taikomi kuriant ir įgyvendinant naują projektą, siekiant maksimaliai padidinti galimą jo poveikį.

¹ Šiame vadove sąvoka „pabėgėlis“ gali apimti pabėgėlius, papildomos apsaugos statuso turėtojus, prieglobsčio prašytojus ir kitus asmenis, kuriems reikalinga tarptautinė apsauga ir kuriems gali būti teikiamos aprašytos paslaugos.

Mokslininkų bendruomenė ir daugybė tarptautinių tyrimų suteikė išsamią makrolygmens apžvalgą, kalbant apie palankius integracijos standartus ir nacionalinę politiką, pvz., Nacionalinį integracijos vertinimo mechanizmą (NIEM), pagrįstą UNHCR bandomuoju projektu ir Migrantų integracijos politikos indeksu (MIPEX). Vis dėlto mikrolygmeniu integracijos specialistams ir finansavimo įstaigoms trūksta praktinių priemonių rinkinių, kurie padėtų apgalvoti ir nustatyti tinkamą veiksmų eigą ir įvertinti savo stiprybes ir silpnybes, susijusias su konkrečiais pabėgėlių ir prieglobsčio prašytojų apsaugos ir socialiniais poreikiais. Šiuo priemonių rinkiniu siekiama panaikinti šią spragą.

Tai nuoseklus praktinis priemonių rinkinys ir komunikacijos medžiaga, kuria gali pasinaudoti vietos suinteresuotosios šalys, siekdamos kurti, stebėti, gauti grįžtamąjį ryšį iš naudos gavėjų ir įvertinti jų integravimo ir įtraukties praktiką.

Priemonių rinkinyje taip pat pateikiami **pagrindiniai kriterijai**, padedantys nustatyti **gerąją integracijos ir įtraukties praktiką**. Kiekviename šio vadovo skyriuje geroji praktika pristatoma pagal konkrečius kriterijų ir sėkmės veiksnių rinkinius, taip pat atsižvelgiant į galimybę visiškai ar iš dalies perkelti tokias priemones į kitus nacionalinius ir vietinius dokumentus arba apie vykdomą integracijos politiką informuoti visuomenę.

3. PRIEMONIŲ RINKINIO STRUKTŪRA

Integracijos priemonių rinkinys yra pagrįstas geriausiais visos Europos, įskaitant vietos valdžios institucijas, tarptautines organizacijas, NVO, akademinę bendruomenę ir pavienius specialistus, tyrimais ir standartais. Priemonių rinkinį sudaro spausdintinis **vadovas**, **interaktyvi internetinė** vadovo versija, rezultatų kortelė, **aiškinamasis animacinis filmukas** ir **1 minutės trukmės reklaminis vaizdo įrašas**.

1

SPAUSDINTINIS VADOVAS

Vadovo tikslas – atspindėti priemonių rinkinio koncepciją.

Jame pateikiama rašytinė ir daugialypės terpės medžiaga.

Paslaugų teikėjams ir vietos valdžios institucijoms vadove pateikiamos aiškios ir tikslios gairės, kaip suvokti visapusišką požiūrį į pabėgėlių integraciją, kuri yra suskirstyta į 6 pagrindines sritis.

Vadovo tikslas – padėti specialistams sėkmingai teikti paslaugas, supažindinant juos su geriausios praktikos veiksmams ir veiksmingos įtraukties metodais.

4

AIŠKINAMASIS ANIMACINIS FILMUKAS

Aiškinamasis animacinis filmukas yra papildoma medžiaga specialistams, supažindinanti su pagrindinėmis vadovo sąvokomis. Vis dėlto, būtina pabrėžti, kad aiškinamasis filmukas vadovo neatstoja, o tik jį papildo atitinkamuose skyriuose aptariamąs pagrindines temas.

2

INTERAKTYVUSIS INTERNETINIS VADOVAS

Interaktyvioji internetinė vadovo versija specialistams yra patogesnė, be to, suteikia galimybę pildyti įsivertinimo kontrolinius sąrašus ir kiekvieno skyriaus pabaigoje užsirašyti pastabas. Kontrolinių sąrašų rezultatai ir pastabos vadovo pabaigoje apibendrinami automatiškai, todėl specialistai gali matyti savo pačių sudarytą duomenų santrauką.

3

REZULTATŲ KORTELĖ

Rezultatų kortelė, prieinama internetu, padeda specialistams nustatyti integracijos gerąją praktiką, taikant patogią vertinimo balais sistemą.

5

REKLAMINIS VAIZDO ĮRAŠAS

1 minutės reklaminis vaizdo įrašas siekiama informuoti apie priemonių rinkinį, be to, suteikti specialistams pradinį konceptualų suvokimą apie priemonės paskirtį ir tikslus.

Priemonių rinkinys iš pradžių buvo išbandytas septyniose bandomosiose valstybėse (**Bulgarijoje, Italijoje, Suomijoje, Graikijoje, Maltoje, Lenkijoje ir Serbijoje**) ir yra pagrįstas pagrindinių integracija suinteresuotųjų šalių svarstymais ir atsiliepimais.¹ Šiuo procesu taip pat buvo siekiama kiekvienoje iš valstybių sukurti stabilius specialistų ir organizacijų tinklus, kurie puikiai supranta priemonių rinkinį ir integruoja jį į savo programas. Šios metodikos tikslas – užtikrinti, kad priemonių rinkinys po pradinio „bandymo etapo“ septyniose bandomosiose valstybėse būtų plačiai taikomas visame Europos regione ir pasaulyje.

¹ Bistra Ivanova („Multi Kulti Collective“); Gaia Testore (tyrėja ir konsultantė); Sari Vanhanen (Suomijos migracijos institutas); Jean-Pierre Gauci („People for Change Foundation“); Renata Stefańska (Varšuvos universiteto Migracijos tyrimų centras); Vladimir Petronijevic („Grupa 484“); Konstantinos Vlachopoulos (Graikijos Europos ir užsienio politikos fondas – ELIAMEP)

„Visų pirma būtina išklausti pabėgėlių poreikius ir lūkesčius, nuomones apie jiems skirtų priemonių kūrimą ir išgirsti juos įvertinimo etape.“

NACIONALINIS UNHCR IR MPG PARTNERIS

4. KOKS YRA ŠIO PRIEMONIŲ RINKINIO PRINCIPAS?

Siekiant visapusiško požiūrio į integraciją ir įtrauktį, **su pabėgėlių integracija susijusios suinteresuotosios šalys kviečiamos pasinaudoti visu priemonių rinkiniu kuriant, pritaikant ir vertinant savo praktiką.** Kai kurie aspektai jų projektams ir darbo sritims galbūt netaikytini, bet galima sutelkti dėmesį į tuos pagrindinius priemonių rinkinio aspektus, kurie yra esminiai ir svarbiausi teikiant jų paslaugas pabėgėliams.

Šiuo tikslu priemonių rinkinyje pateikiami **praktiniai kontroliniai sąrašai, geroji praktika ir nuoseklūs klausimai**, kurie gali būti panaudojami kuriant arba vertinant naujas priemones, pagrįstas esamos gerosios praktikos įrodymais, susijusiais su socialine ir ekonomine įtrauktimi, veiksminga galimybe įgyvendinti savo teises ir pasinaudoti kultūrine integracija. Kita vertus, priemonių rinkinys gali būti naudojamas kaip įsitraukimo ir sklaidos priemonė, skirta vietinėms bendruomenėms, dirbančioms integracijos ir įtraukties srityje.

Kontroliniai sąrašai:

- kiekvieno skyriaus pabaigoje pateiks praktines pabėgėlių integracijos ir įtraukties gaires;
- sudarys sąlygas darbuotojams atpažinti atitinkamus poreikius, gebėjimus ir sukurti geresnes sąsajas su pabėgėliais savo vykdomoje veikloje;
- padės pritaikyti paslaugas prie pabėgėlių poreikių ir potencialo ir atitinkamai įgyvendinti esamus ir naujus projektus;
- padės įvertinti, ar praktika įgyvendinama tinkama linkme:
 - jei praktika atitinka visus kontrolinio sąrašo punktus, vadinasi, organizacija tam tikroje pagrindinėje srityje visiškai laikosi visapusiško požiūrio į integraciją ir įtrauktį;
 - jei praktika neatitinka kurių nors kontrolinio sąrašo punktų, vadinasi, organizacija vis dar turi gerinti paslaugos planavimo ar teikimo pabėgėliams būdą;
 - jei praktika neatitinka nė vieno kontrolinio sąrašo punkto, organizacija turės nuodugniai peržiūrėti savo teikiamas paslaugas ir naudoti priemonių rinkinio gaires kurdama ir įgyvendindama savo paslaugų teikimo procesus.

Į priemonių rinkinį įtraukti **gerosios praktikos** pavyzdžiai nustatyti vadovaujantis pagrindiniais kiekvieno skyriaus kriterijais ir penkiais pagrindiniais bendraisiais rodikliais (visą sąrašą žr. 68 puslapyje):

- Įtraukumas ir dalyvavimas
- Aktualumas ir papildomumas
- Efektyvumas
- Tvarumas
- Partnerystė ir bendradarbiavimas

Įsivertinimo kontrolinius sąrašus galima rasti internetiniame vadove, kurio paskirtis – padėti paslaugų teikėjams įvertinti ir stebėti vykdomą praktiką. Jie taip pat:

- padės specialistams įvertinti savo teikiamas paslaugas;
- padės nustatyti paslaugų teikimo spragas ir tobulintinus aspektus;

- suteiks specialistams galimybę apsvarstyti esamą ir naują praktiką ir nuolat ją stebėti;
- leis palaikyti diskusijas ir informacijos mainus su kitomis suinteresuotosiomis šalimis siekiant sustiprinti integracijos ir įtraukties strategijų įgyvendinimo procesus.

Internetinėje **rezultatų kortelėje** vietiniams specialistams bus pateikiami aiškūs gerosios praktikos nustatymo kriterijai. Tai lengvai prieinama priemonė, padedanti greitai įvertinti integracijos ir įtraukties praktiką pasitelkiant balų sistemą.

KAM SKIRTAS ŠIS PRIEMONIŲ RINKINYS?

Šis priemonių rinkinys skirtas:

- **valdžios institucijoms ir paslaugų teikėjams, vykdančioms veiklą nacionaliniu ir vietiniu lygmenimis;**
- **pilietinės visuomenės organizacijoms, įskaitant pabėgėlių vadovaujamąs organizacijas;**
- **religinėms organizacijoms;**
- **švietimo įstaigoms;**
- **verslo atstovams.**

Priemonių rinkinio tikslas – visapusiškai sujungti ir aptarti integracijos iššūkius ir sustiprinti šią praktiką taikančias bendruomenes. Jis taikomas tiek paslaugas pabėgėliams teikiančioms organizacijoms, tiek specialistams, kurie galėtų įsipareigoti veikti ir naudotis priemonių rinkiniu, siekdamį įvertinti ir patobulinti savo organizacinę kultūrą ir struktūrą.

KAM REIKALINGAS ŠIS PRIEMONIŲ RINKINYS?

- **Įsivertinimas:** su pabėgėlių integracija susijusios suinteresuotosios šalys gali taikyti šį priemonių rinkinį, siekdamas geriau **išanalizuoti savo taikomą praktiką**, o tada – bendrauti ir apsvarstyti pagrindinius rezultatus viduje (komandoje) ir išorėje (su partneriais ir suinteresuotosiomis šalimis, įskaitant pačius pabėgėlius).

Jos raginamos taikyti ir naudoti šį priemonių rinkinį **visoms ataktualioms paslaugoms ir praktikoms, kurias vykdo** (kaip paslaugų teikėjai) arba finansuoja (kaip finansuotojai ar subrangovai). Kad tai daryti būtų paprasčiau, dalį priemonių rinkinio sudaro patogus vadovas, kuriame paaiškinamas kiekvienas iš šių žingsnių ir pateikiama šio metodo naudojimo ir poveikio pavyzdžių.

- **Savirefleksija ir asmeninis tobulėjimas:** naudodamosi šiuo priemonių rinkiniu, vietinės suinteresuotosios šalys gali pažvelgti į savo taikomą praktiką „nauju žvilgsniu“ ir nustatyti, kas šiuo metu veikia tinkamai ir ką būtų galima patobulinti teikiant paslaugas pabėgėliams.

Jos taip pat gali **planuoti naujas veiklas ir rengti projektinius pasiūlymus**, kuriuose numatomas visapusiškas integracijos ir įtraukties požiūris savo organizacijai aktualiame srityse. Kad būtų paprasčiau tai daryti, priemonių rinkinyje pateikiama **gerosios praktikos** pavyzdžių, kurie galėtų įkvėpti naujus suinteresuotųjų šalių darbus ir projektus, susijusius su pabėgėlių integracija ir įtrauktimi, **taip pat pateikiama nuorodų** į papildomus išteklius, siekiant suteikti daugiau informacijos apie aptariamąs temas ir praktiką.

5. KOKIOS YRA PAGRINDINĖS VISAPUSIŠKO POŽIŪRIO Į INTEGRACIJĄ IR ĮTRAUKTĮ SRITYS?

Pabėgėlių integracija yra dinamiškas ir sudėtingas dvipusis procesas, būdingas kiekvieno individo ir kiekvienos vietinės bendruomenės poreikiams ir gebėjimams.² Reikia tiek priimančiosios visuomenės, tiek viešųjų ir privačių institucijų pastangų priimti pabėgėlius ir patenkinti jų poreikius, o patiems pabėgėliams būtina prisitaikyti prie naujos aplinkos, neišsižadant savo kultūrinės tapatybės. Kai pabėgėliai jaučiasi saugūs, laukiami ir pasitiki savimi, jie gali investuoti į savo naują gyvenamąją šalį ir vertingai prisidėti prie visuomenės gerovės. Tinkama parama, motyvacija, susipažinimas su vietine kultūra ir naujos socialinės aplinkos priėmimas gali suteikti didelę abipusę naudą.

² UNHCR Executive Committee, Conclusion on Local Integration No. 104 (UNHCR vykdomasis komitetas, Išvada Nr. 104 dėl integracijos vietose): <https://www.unhcr.org/excom/exconcl/4357a91b2/conclusion-local-integration.html>

Remiantis sėkmingu ir visapusišku integracijos modeliu, pabėgėliams teikiamų paslaugų efektyvumui užtikrinti yra svarbios šešios pagrindinės sritys:

1. IŠSIAIŠKINIMAS, KOKIOS PARAMOS PABĖGĖLIAMS REIKIA

Nuolat vertinkite poreikius, žinokite prieigos kliūtis ir pritaikykite paslaugas pagal grįžtamąjį ryšį ir reguliariai teikiamus įvertinimus.

2. UŽTIKRINIMAS, KAD PAGALBA TENKINTŲ VISŲ ASMENŲ POREIKIUS

Integruokite savo paslaugas, kad įvairios grupės turėtų vienodas galimybes naudotis pagalba ir pritaikyta parama.

3. ILGALAIKIŲ PASLAUGŲ KŪRIMAS

Pasitelkite ilgalaikės įtraukties, vykdomos ir po atvykėlių priėmimo ir ankstyvosios integracijos etapų, perspektyvą.

4. DARBAS NE TIK DĖL ŽMONIŲ, BET IR SU JAIS

Įtraukite pabėgėlius į planavimo, įgyvendinimo ir vertinimo procesus, vertinkite jų atsiliepimus ir nuolat juos apie tai informuokite.

5. VIETOS BENDRUOMENIŲ ĮTRAUKIMAS IR SAVANORYSTĖS SKATINIMAS

Mobilizuokite priimančiosios visuomenės išteklius ir puoselėkite pasitikėjimą ir teigiamą požiūrį.

6. VISAPUSIŠKOS PARAMOS INTEGRACIJAI IR ĮTRAUKČIAI SIEKIMAS

Susisiekite su kitais tiekėjais ir bendradarbiaukite, kad panaikintumėte sistemos spragas.

5.1. IŠSIAIŠKINIMAS, KOKIOS PARAMOS PABĖGĖLIAMS REIKIA

Nuolat vertinkite poreikius, išsiaiškinkite, kas trukdo pasiekti paslaugas, ir pritaikykite jas remdamiesi reguliariu vertinimu.

Siekiant veiksmingai skatinti pabėgėlių integraciją į visuomenę labai svarbus dėmesys jų įgūdžiams, gebėjimams ir poreikiams. Į tai būtina atsižvelgti nuo ankstyviausių visų veiklos ir paslaugų koncepcijos užuomazgų ir planavimo etapų iki pat galutinio įgyvendinimo ir įvertinimo momento. Integracijos paslaugomis turėtų būti siekiama sustiprinti pabėgėlius juos aprūpinant ir paruošiant iššūkiams, su kuriais jie gali susidurti, padėti jiems išvengti rizikingo elgesio, siekiant susitvarkyti su stresinėmis situacijomis, ir padėti pasinaudoti galimybėmis, leidžiančiomis rasti ilgalaikius sprendimus. Paslaugų teikėjai ir vietos valdžios institucijos turi kurti, įgyvendinti ir plėtoti savo paramos priemones integruotai. Taip pat svarbu skatinti pabėgėlių galimybes sėkmingai iki galo dalyvauti programose ir gauti reikiamas paslaugas. Galutinis tikslas – įgalinti pabėgėlius, kad jie galėtų tapti aktyvia socialinės aplinkos dalimi ir savarankiškai naudotis ekonominiais ir socialiniais ištekliais.

REIKIAMOS PARAMOS IŠSIAIŠKINIMO NAUDA

- Pabėgėlių socialinės ir ekonominės galimybės savarankiškai tvariai ir oriai tenkinti savo esminius poreikius
- Tikslesnis pabėgėlių integracijos poreikių, pajėgumų, iššūkių ir galimybių supratimas
- Ypatingiems pabėgėlių poreikiams pritaikytos paslaugos ir strategijos
- Pabėgėlių gebėjimo užkirsti kelią kylantiems iššūkiams, juos įveikti ir atsigauti skatinimas
- Pabėgėlių pažeidžiamumo ir priklausomybės nuo humanitarinės ir išorės pagalbos mažinimas

SĖKMĖS VEIKSNIAI: GEROSIOS PRAKTIKOS PASIEKIMO KRITERIJAI

Nuolatinis poreikių vertinimas: paslaugas grįskite reguliariu visapusišku poreikių ir spragų vertinimu; reguliariai peržiūrėkite ir pritaikykite priemones, atsižvelgdami į pasikeitusias aplinkybes.

Poreikių vertinimas remiantis įvairiais šaltiniais: pagėgėlių poreikius vertinkite remdamiesi visais turimais aktualiais duomenimis ir įvairiais informacijos šaltiniais.

Paslaugų teikimas be kliūčių: kurkite paslaugas be veiksmus sunkinančių kalbos barjerų ir perteklinių administracinių reikalavimų.

Lengvai randama ir tikslinga informacija: suteikite sklandžią prieigą prie savo paslaugų ir pateikite aiškią informaciją, kaip asmenys galėtų gauti paramą.

Pritaikyta parama, atverianti kelią į ilgalaikę įtrauktį: teikite tikslias integracijos paslaugas, užtikrinančias nuolatinę prieigą prie tokių sričių kaip švietimas, darbo rinka, būstas, vietos gyvenimo ir bendruomenių reikalai.

REIKIAMOS PARAMOS IŠSIAIŠKINIMO KONTROLINIS SĄRAŠAS

Šiame kontroliniame sąrašė nurodomas išsamus laipsniškas procesas, padedantis organizacijoms suplanuoti ir nustatyti visas užduotis, kurias būtina atlikti, siekiant išsiaiškinti, kokios paramos reikia pabėgėliams.

Kad galėtumėte suplanuoti savo integracijos strategijas ir teiktinas paslaugas, **išanalizuokite visą turimą svarbią informaciją** apie konkrečią pabėgėlių padėtį, įskaitant diskusijas su pabėgėliais (daugiau informacijos rasite 4 pagrindinėje srityje), ir įvertinkite pabėgėlių integracijos rezultatų tendencijas.

Nustatykite esamus integracijos poreikius, taip pat galimus naujus iššūkius, susijusius su savo paslaugų įgyvendinimu. Pavyzdžiui, dėl COVID-19 pandemijos kilo naujų problemų (pvz., su integracija susijusio nuotolinio mokymosi problemų, atsiradusių dėl IT kompetencijų stokos) tiek paprastiems paslaugų teikėjams, tiek pabėgėliams.

Pritaikykite paslaugas, planus ir strategijas pagal nustatytus naujus integracijos poreikius ir iššūkius. Bandykite surinkti pabėgėlių atsiliepimus, puoselėkite atvirumo atmosferą ir gerus santykius, kad būtų galima įvertinti naujus, dažnai nepastebimus integracijos poreikius (daugiau informacijos rasite 4.4 pagrindinėje srityje).

Išsiaiškinkite integracijos problemų priežastis ir pašalinkite diskriminaciją ir kliūtis, kurios gali trukdyti tinkamiau vykdyti veiklą ateityje. Problemų gali kilti dėl vietos bendruomenės vykdomos praktikos, institucinio šališkumo ar struktūrinių kliūčių.

Apsvarstykite, kaip paremti pabėgėlių galimybes tenkinti savo integracijos poreikius ir pasinaudoti socialinės bei ekonominės įtraukties galimybėmis. Pabėgėliai ir jų bendruomenės turi įgūdžių ir gebėjimų, kuriuos būtų galima panaudoti. Jei gerai suprasite, kokių gebėjimų jie turi, bus lengviau suvokti, kaip juos panaudoti ir stiprinti.

Pasirūpinkite skundų ir atsiliepimų apie savo veiklą teikimo galimybes, sukurdami nepriklausomus grįžtamojo ryšio mechanizmus (pavyzdžiui, galėtų būti teikiami anoniminiai atsiliepimai raštu per lengvai pasiekiamas dėžutes paskirstymo punktuose, biuruose, sveikatos centruose, mokyklose ir kt.).

Išsiaiškinkite savo **paslaugų prieinamumą** ir susipažinkite su galimomis **kliūtimis**, su kuriomis pabėgėliai gali susidurti norėdami gauti tokias paslaugas.

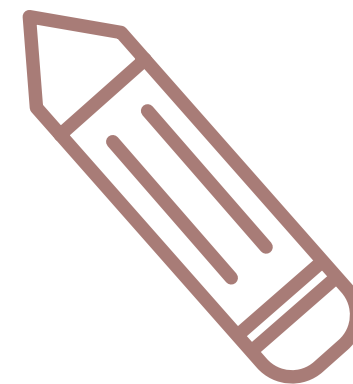
Prisiderinkite prie religinės įvairovės ir pašalinkite kalbos ir kultūrinės kliūtis, kurios gali trukdyti pasiekti jūsų paslaugas – pavyzdžiui, siekdami pagerinti konsultavimo ir orientavimo paslaugų prieinamumą, teikite daugiakalbę medžiagą įvairiais formatais arba vertimo žodžiu paslaugas.

Pašalinkite sunkumų keliančius dokumentų reikalavimus, kad jūsų paslaugos taptų prieinamos, jei tokių problemų kyla dėl taisyklių ir sąlygų, kurių atvykėliai negali atitikti.

Statykite tiltus ir reguliariai dalykitės informacija, kad pabėgėliai neliktų vieni ir be aktualių žinių apie jūsų teikiamas paslaugas.

GEROSIOS PRAKTIKOS, PADEDANČIOS PABĖGĖLIAMS LENGVIAU GAUTI PASLAUGAS, PAVYZDŽIAI

PRITAIKYTA PARAMA, ATVERIANTI KELIĄ Į ILGALAIKĘ ĮTRAUKTĮ

Suomijoje į priimančiąją savivaldybę atvykusiems naujiems žmonėms organizuojami perėjimo nuo specialiųjų paslaugų prie įprastų paslaugų susitikimai. Tai reiškia, kad po tam tikro laikotarpio (3 metų), kurį pabėgėliams teikiamos specialiosios paslaugos, organizuojamas „perėjimo“ susitikimas, kuriame su susijusiomis institucijomis pasidalijama informacija apie pabėgėlių padėtį (t. y. apie ypatingus jų poreikius ir pan.), kad tokios informacijos nereikėtų rinkti dar kartą. Taip siekiama išvengti „specialiųjų paslaugų“ teikimo tūšos po intensyvaus pradinio ar specializuoto darbo laikotarpio. Šios praktikos idėja – paruošti pabėgėlius ir padėti jiems tapti paprastais savivaldybės gyventojais, tokiais kaip ir kiti Suomijos piliečiai, sukuriant saugią aplinką ir bendruomenę, kuri juos priima, ir suteikiant galimybę gyventi normaliai.

Liublino (Lenkija) pagalbos šeimai centrai yra viena iš sėkmingiausių vietos valdžios įsteigtų institucijų, skirtų pabėgėlių integracijai užtikrinti. Jų veikla finansuojama nuolat skiriamomis ES lėšomis. Pabėgėliai gali ne daugiau kaip 24 mėnesiams išsinuomoti 3 miestui priklausančius butus pagal miesto prieglaudos programą, kurią vykdo Liublino savivaldybės pagalbos šeimai centras. Prieglauda

padeda užsieniečiams, atsidūrusiems ypač sudėtingose situacijose, ir paruošia juos kurtis savarankišką gyvenimą vietinėje bendruomenėje.

Stambulo (Turkija) metropolitenos savivaldybė (IMM) taiko paslaugų teikimo metodą, kurio esmė – pabėgėlių įtraukimas į įvairias paslaugas, įskaitant, be kita ko, socialines paslaugas, pragyvenimo šaltinius, įgalinimą ir dalyvavimą. Moterų įgalinimo centras, kaimynystės namai ir dienos centrai „Yuvamız Istanbul“ („Stambulas yra mūsų namai“) teikia paslaugas tiek pabėgėliams, tiek priimančiosios bendruomenės nariams. Panašia tvarka pabėgėliai gali naudotis IMM profesinio mokymo centrų ir įdarbinimo biurų paslaugomis. UNHCR toliau rėmė ISMEK (Stambulo sostinės savivaldybės meno ir profesinio mokymo kursai), konkrečiai – kursų skaitmenizavimą pandemijos valdymo priemonių kontekste. ISMEK profesinio mokymo centras yra parengęs kelis neinternetinius mokymo modulius pabėgėliams arabų kalba, įskaitant turkų kalbos mokymo užsieniečiams, informacinių technologijų ir socialinės sanglaudos modulius. Be to, Stambulo miesto tarybos sukurta IMM pilietinio dalyvavimo platforma steigia pabėgėlių darbo grupę, kurioje pabėgėliai gali dalytis pasiūlymais ir teikti atsiliepimus IMM.

NUOLATINIS POREIKIŲ VERTINIMAS

„Humans in the Loop“ (HITL) yra apdovanojimų pelniusi Bulgarijoje 2017 m. įkurta socialinė įmonė, kurios vizija – konfliktų paveiktų bendruomenių įgalinimas siūlant mokymus ir darbo vietas IT pramonėje. HITL labai aktyviai vertina paramos gavėjų poreikius ir aplinkybes. Ši socialinė įmonė nustato galimus poreikius ir iššūkius per tęstinio vertinimo procesą, kuris vykdomas kiekvieną metų ketvirtį. Pavyzdžiui, HITL apklausia naudos gavėjus apie darbo sąlygas ir asmeninius išgyvenimus, susijusius su dalyvavimu mokymo ir kvalifikacijos kėlimo, taip pat užimtumo programose. HITL pasitelkia apklausas ir paprastas anketas, kurios padeda analizuoti grįžtamąjį ryšį ir įgyvendinti pokyčius pagal naujus poreikius ir galimas kliūtis, su kuriomis naudos gavėjai susiduria darbe ar mokymuose. Šios apklausos apima papildomą atsiliepimų skiltį, kurioje naudos gavėjai gali skųstis dėl asmeninių iššūkių,

su kuriais susiduria, neatskleisdami savo tapatybės. Socialinio poveikio skyrius, išanalizavęs ir apibendrinęs šių apklausų duomenis, visas paramos gavėjams kylančias problemas aptaria su atsakingu asmeniu ar skyriumi.

Kardicos plėtros agentūra (ANKA) Graikijoje įgyvendina programas ir projektus Kardicos rajono kaimo ir miesto vietovėse. Tam jai reikalingi pabėgėlių atsiliepimai. Pavyzdžiui, ANKA sudarė tikslines Kardicos mieste gyvenančių pabėgėlių bendruomenių atstovų grupes. Šių tikslinių grupių sudarymo tikslas – rinkti atsiliepimus apie ANKA veiklą, vykdomas užduotis ir projektus, įtraukti pabėgėlius ir migrantų bendruomenes į sprendimų priėmimo procesą ir įsiklausyti į jų nuomonę.

Lenkijos asociacija „Už Žemę“ yra nedidelė mėgėjų organizacija, užsiimanti pabėgėlių integracija viename iš pabėgėlių centrų Lenkijoje. Dėl visų veiksmų konsultuojamasi su pabėgėliais, be to, dažnai konkrečių veiksmų imamasi reaguojant į pabėgėlių prašymus, pvz., rengiami susitikimai su dietologu, mokoma važiuoti dviračiu, renkami pinigai vaikams akinams ar kompiuteriams pirkti (kompiuterių reikia mokyklai COVID-19 pandemijos laikotarpiu).

LENGVAI RANDAMA IR TIKSLINGA INFORMACIJA

Sofijos plėtros asociacija (SDA) Bulgarijoje yra savivaldybės fondas, 2021 m. rugsėjo mėn. atidaręs pirmąją Sofijos informacijos ir paslaugų biurą trečiųjų šalių piliečiams. Tai fizinė erdvė Sofijos centre, kurios tikslas – tiesiogiai teikti informaciją ir integracijos paslaugas Sofijoje gyvenantiems migrantams ir pabėgėliams. Biuras yra bendra SDA, Sofijos savivaldybės, UNHCR, Bulgarijos Raudonojo Kryžiaus ir 13 NVO, veikiančių pabėgėlių ir migrantų integracijos srityje, iniciatyva. Vienas iš biuro tikslų – teikti vienodas, lengvai prieinamas galimybes pasinaudoti siūlomomis paslaugomis visoms įvairioms grupėms ir remti jas vietos lygmeniu. Visi partneriai pabėgėliams ir migrantams siūlo lengvai suprantamus lankstinukus įvairiomis kalbomis, pavyzdžiui, anglų, arabų, persų, puštūnų ir kt. Be to, kuriama svetainė, kurioje biuro paslaugos bus skelbiamos viešai, ir aktuali informacija bus reguliariai platinama per socialinius tinklus. Biuras veikia pagal ES finansuojamą projektą. Siekdama garantuoti projekto tvarumą pasibaigus dabartinio finansavimo lėšoms, SDA pasirašė papildomą 4 metų trukmės partnerystės sutartį su Sofijos savivaldybe.

Lenkijoje per imigrantams skirtą krizinės informacijos liniją imigrantai gali greitai telefonu arba el. paštu sužinoti, kaip galėtų gauti pagalbą Gdanske. Informacija teikiama keliomis kalbomis. Pagalbos linija įsteigta atlikus apklausą apie imigrantų gyvenime įvykusius pokyčius, susijusius su COVID-19 epidemija.

PASLAUGŲ TEIKIMAS BE KLIŪČIŲ

Suomijos Hemenlinos miestas interneto svetainėje [MyIntegration.fi](https://www.myintegration.fi) teikia informaciją apie taikomą praktiką, politiką ir paslaugas imigrantams, gyvenantiems mieste ir visoje Suomijoje. Svetainės turinys pateikiamas suomių, anglų, arabų, somalių ir rusų kalbomis. Turinys taip pat prieinamas garsiniu formatu, jo galima klausytis per „ReadSpeaker“ suomių, anglų, arabų ir rusų kalbomis. Svetainės turinį rengia patys imigrantai – jie gali geriau numatyti ir atliepti įvairių grupių poreikius. Skaitytojai gali teikti atsiliepimus įvairiomis kalbomis. Svetainės tinklaraštyje taip pat galima skaityti savanorių ir imigrantų, norinčių pasidalyti savo integracijos patirtimi su kitais žmonėmis, sukurtą turinį. Svetainės administratoriai visą laiką palaiko ryšį su vietos valdžios institucijomis ir tarnybomis, kad turinys būtų nuolat atnaujinamas.

SUŽINOKITE DAUGIAU: NAUDINGA MEDŽIAGA, NUORODOS

OECD, Working Together for Local Integration of Migrants and Refugees (EBPO, Bendras darbas siekiant vietinės migrantų ir pabėgėlių integracijos), 2018 m., „EBPO Publishing“, Paryžius.

Šioje ataskaitoje aprašoma, ko reikia, kad būtų suformuluotas vietos požiūriu pagrįstas požiūris į integraciją, sutelkiant visų valdžios lygmenų, taip pat tarp valstybinių ir nevalstybinių veikėjų pastangas. Joje pateikiamas 12 punktų kontrolinis sąrašas – priemonių rinkinys, kurį bet kuris miestas ar regionas Europoje, EBPO valstybėse narėse ar už jos ribų gali naudoti darbui įvairiuose valdžios lygmenyse ir su kitais vietiniais specialistais, siekdami paskatinti veiksmingesnę migrantų integraciją.

PandPAS, Pre and post - Arrival schemes To facilitate inclusion and prevent xenophobia and radicalisation, Welcome! Collection of good practices already existing for refugees' welcoming and first inclusion („PandPAS“ – prieš ir po

atvykimo taikomos programos, siekiant palengvinti integraciją ir užkirsti kelią ksenofobijai ir radikalėjimui. Sveiki atvykę! Gerosios praktikos, susijusios su pabėgėlių priėmimu ir pirmuoju įtraukties etapu, rinkinys), 2018 m.

Šioje ataskaitoje pateikiamas pabėgėlių integracijos gerosios praktikos rinkinys, kuris yra „PandPAS“ projekto „Prieš ir po atvykimo taikomos programos, siekiant palengvinti integraciją ir užkirsti kelią ksenofobijai ir radikalėjimui“ dalis.

Pilat A., Potkańska D., Local responses to the refugee crisis in Poland. Reception and integration NIEM analyses (Vietinis atsakas į pabėgėlių krizę Lenkijoje. Priėmimas ir integracija. NIEM analizės), Viešųjų reikalų instituto ir migracijos politikos grupė, Varšuva, Briuselis, 2017 m.

Šioje publikacijoje identifikuojama ir analizuojama dabartinė prieglobsčio prašytojų ir pabėgėlių integracijos politika Lenkijoje iš vietinės perspektyvos ir aprašoma priėmimo,

pasirengimo integracijai ir integracijos politika, programos ir veikla, kurią įgyvendina tiek visuomeninė, tiek nevyriausybinis sektorius.

UNHCR, Operational guidance on accountability to affected people (AAP) (Veiklos gairės dėl atskaitomybės paveiktiems žmonėms (AAP)), 2020 m.

Šioje UNHCR ataskaitoje pateikiamos gairės, kaip įgyvendinti atskaitomybės paveiktiems žmonėms principą, apibūdinamą kaip „įsipareigojimas sąžoningai ir sistemingai įtraukti susijusių asmenų išreikštus poreikius, rūpesčius, gebėjimus ir požiūrį į jų įvairovę; taip pat atsakomybė už savo organizacinius sprendimus ir darbuotojų veiksmus visose apsaugos, pagalbos ir sprendimų intervencijose ir programose“.

UNHCR, The UNHCR Toolkit for Participatory Assessment in Operations (UNHCR priemonių rinkinys. Dalyvaujamas vertinimas vykdant veiklą), 2006 m.

Šiame UNHCR priemonių rinkinyje aprašomi veiksmai, kurių reikia imtis norint atlikti dalyvaujamąjį vertinimą kartu su pabėgėliais ar kitais susirūpinimą keliančiais asmenimis. Dalyvaujamas vertinimas apibūdinamas kaip „partnerystės su įvairaus amžiaus ir kilmės vyriškosios ir moteriškosios lyties pabėgėliais kūrimo procesas skatinant prasmingą įsitraukimą per struktūrinį dialogą“.

5.2 UŽTIKRINIMAS, KAD PAGALBA TENKINTŲ VISŲ ASMENŲ POREIKIUS

Integruokite savo paslaugas, kad įvairios grupės turėtų vienodas galimybes pasinaudoti vienodo lygio ir joms pritaikyta pagalba

Labai svarbu užtikrinti įvairove pasižyminčioms ir pažeidžiamoms grupėms vienodas galimybes gauti paramą visais paslaugų teikimo etapais. Pažeidžiamas ir įvairove pasižyminčias grupes gali sudaryti, pavyzdžiui, pabėgėliai ir migrantai, šalies viduje perkelti asmenys, asmenys be pilietybės, neprižiūrimi ir atskirti vaikai, prekybos žmonėmis aukos, neįgalieji, LGBTIQ+ asmenys, vyresnio amžiaus žmonės, benamiai, rizikos grupei priklausančios moterys, psichikos ir somatinėmis ligomis sergantys asmenys, kaimo vietovėse gyvenantys žmonės ir mažumų grupės. Struktūrinė nelygybė ir (sąveikinė) diskriminacija kartu su kitomis individualiomis sąlygomis gali praktiškai pakenkti tokių asmenų galimybėms gauti pagrindines paslaugas ir pagalbą.

Galimybės integruoti paslaugas ir tenkinti ypatingus įvairių grupių poreikius reikalauja papildomų išteklių ir tikslingos pagalbos. Todėl integracija ir įtrauktimi suinteresuotos šalys turės skirti reikiama kiekį išteklių ir žinių, kurios būtų naudojamos kuriant ypatingų poreikių turinčių asmenų identifikavimo, patikrinimo ir nukreipimo mechanizmus, siekiant užtikrinti tinkamus ir prieinamus procesus ir procedūras.

UŽTIKRINIMO, KAD PARAMA TENKINTŲ ASMENŲ POREIKIUS, NAUDA

- Pažeidžiamų asmenų integravimas į skirtingas sritis ir su integracija susijusių paslaugų integravimas
- Pabėgėliai, kuriems gresia didesnė atskirties rizika, turi geresnę prieigą prie darbo rinkos, integracijos programų, gebėjimų vertinimo ir socialinio gyvenimo priimančiojoje bendruomenėje
- Paslaugos geriau pritaikytos ypatingiems pažeidžiamų asmenų poreikiams
- Sukurta kelių suinteresuotųjų šalių reagavimo strategija ir komanda
- Įveiktos struktūrinės kliūtys, diskriminacija ir stereotipai įvairių pabėgėlių grupių atžvilgiu
- Išvengta pabėgėlių socialinės atskirties ir marginalizacijos.
- Atkurta pabėgėlių savivertė ir pasitikėjimas savo jėgomis.
- Sukurti pažeidžiamų asmenų ir priimančiosios bendruomenės bei atitinkamų institucijų (pvz., vietinių ar nacionalinių neįgaliųjų organizacijomis) tinklai

SĖKMĖS VEIKSNIAI: GEROSIOS PRAKTIKOS PASIEKIMO KRITERIJAI

Saugumas ir pagalba: veiksmingai ir laiku pašalinkite pažeidžiamumą ir žalos riziką viso integracijos proceso metu.

Plataus profilio kvalifikuoti specialistai: pasirūpinkite, kad su įvairiomis pažeidžiamomis pabėgėlių grupėmis dirbtų plataus profilio kvalifikuoti specialistai.

Prieinamumas: įsitikinkite, kad visos jūsų paslaugos ir priemonės yra prieinamos ir įtraukios (pritaikytos pagal požiūrį, lankstaus formato ir tinkamai komunikuojamos), o suinteresuotosios šalys yra baigusios mokymus apie įvairovę.

Bendras paslaugų teikimas: teikite paslaugas kartu su vietos valdžios institucijomis, nevyriausybinėmis organizacijomis, sveikatos ir socialinėmis tarnybomis, kad būtų lengviau suteikti specialiąsias paslaugas pažeidžiamiems pabėgėliams.

UŽTIKRINIMO, KAD PAGALBA TENKINTŲ VISŲ ASMENŲ POREIKIUS, KONTROLINIS SĄRAŠAS

Šis kontrolinis sąrašas atspindi išsamų laipsnišką procesą, padedantį organizacijoms suplanuoti ir nustatyti visas būtinas užduotis, kurios turi būti įgyvendinamos siekiant užtikrinti, kad pagalba būtų suteikta ir patenkintų visų asmenų poreikius.

Konsultuokitės su įvairovės grupių žmonėmis ir skatinkite juos dalyvauti kartu kuriant paslaugas.

Stenkitės nustatyti, **surasti pažeidžiamas grupes, su jomis konsultuotis ir imtis tolesnių veiksmų** jų atžvilgiu.

Pasirūpinkite, kad visos įvairaus amžiaus moterys ir vyrai gautų **tikslią, lengvai suprantamą ir prieinamą informaciją**, kaip reikia naudotis jūsų paslaugomis įvairiais formatais (radijas, iš lūpų į lūpas perduodama informacija, informaciniai bukletai „lengvai skaitomu“ formatu, tekstai su simboliais ir vaizdais, garso ir vaizdo medžiaga, skirtą pabėgėlių vaikams, turintiems protinę negalią, ir kt.).

Rengdami savo paslaugas, **užtikrinkite subalansuotą ir vienodą įvairovės grupių atstovavimą**.

Kurdami ir įgyvendindami savo paslaugas, atsižvelkite į skirtingus visų skirtingų pabėgėlių grupių poreikius, rūpesčius ir vertybes.

Sukurkite **konkrečius mechanizmus**, saugias erdves ir forumus, kad būtų skatinama vienoda prieiga ir parama įvairioms grupėms; pavyzdžiui, galima sukurti neformalią aplinką, kurioje moterims ir mergaitėms būtų suteikiama saugi erdvė, kad jos galėtų išsipasakoti ir gauti naudingų patarimų, galėtų laisvai kalbėti apie savo potyrius, iššūkius ir net traumas be neigiamo kitų asmenų vertinimo.

Kurkite savo paslaugas taip, kad būtų maksimaliai išnaudojami visų, įskaitant pažeidžiamiausias asmenų kategorijas, įgūdžiai ir gebėjimai.

Mokykite partnerius, sveikatos ir socialinių paslaugų srityse dirbančius asmenis, kad jie teiktų prioritetą pažeidžiamų grupių įtraukčiai, ir **ugdykite jų gebėjimus** tai įgyvendinti savarankiškai.

Pasirūpinkite, kad mokymuose ir seminaruose dalyvautų vietinės bendruomenės ir tinklų, kaip antai jaunimo grupių, moterų, LGBTIQ+ asmenų, neįgaliųjų organizacijų ir kitų kolektyvų, atstovai.

Įsitikinkite, kad paslaugų teikėjai ir potencialūs partneriai teikia specializuotas paslaugas, prieinamas pažeidžiamoms asmenų grupėms, pavyzdžiui, suteikia tinkamą apgyvendinimą ir pagalbines priemones, būtinas neįgalių pabėgėlių mobilumui užtikrinti.

Užtikrinkite **lanksčių paslaugų** prieinamumą planuojant ir įgyvendinant projektus, nes daugelis pabėgėlių dirba ne įprastomis darbo valandomis, ir teikite pabėgėliams pritaiktą ir neformalią pagalbą (pvz., bičiuliai, mentoriai, ištekiai ir erdvės ne darbo valandomis).

Vertindami savo paslaugas, **spręskite konkrečius klausimus apie įvairių grupių poreikius** ir naudokite surinktus duomenis intervencijoms organizuoti, pritaikykite savo paslaugas pagal esamas kliūtis, su kuriomis susiduria pažeidžiami asmenys.

Pasirūpinkite, kad visoms įvairaus amžiaus moterims ir vyrams būtų suteikta **galimybė pakomentuoti**, išreikšti savo nuomonę ir pateikti atsiliepimus apie teikiamas paslaugas.

Didinkite informuotumą ir kalbėkite apie pažeidžiamoms grupėms priklausančių žmonių ypatingus poreikius aptardami šiuos klausimus su nacionaline ir vietos valdžia, teisėsaugos darbuotojais, sveikatos priežiūros paslaugų teikėjais, kitais humanitariniais darbuotojais ir žiniasklaida.

Priimkite lygybę užtikrinančius planus, ypač su viešosiomis paslaugomis ir vietos valdžios institucijomis susijusiose srityse. Juose numatykite konkrečias priemones, kurios užkirstų kelią diskriminacijai ir skatintų lygybės propagavimą.

UŽTIKRINIMO, KAD PARAMA TENKINTŲ VISŲ ASMENŲ POREIKIUS, GEROSIOS PRAKTIKOS PAVYZDŽIAI

PRIEINAMUMAS

Bulgarijoje **veikianti svetainė** MigrantLife.bg yra savipagalbos internetinė platforma, kuria siekiama teikti Bulgarijoje gyvenantiems migrantams ir pabėgėliams pagalbą ir juos remti, suteikiant išsamią naujausią, patikimą informaciją. Ši platforma suskirstyta į daug kategorijų, tokių kaip teisinė pagalba, užimtumas, švietimas, socialinės pašalpos, santuoka su Bulgarijos piliečiu, pilietybė, prekyba žmonėmis, sulaukymas, savanoriškas grįžimas bei reintegracija ir kt. Šiuo metu ji prieinama 7 kalbomis – bulgarų, anglų, arabų, persų, urdu, puštūnų ir rusų. 7 Bulgarijoje labiausiai paplitusiomis pabėgėlių ir migrantų kalbomis platformos turinys siūlomas siekiant, kad kiek įmanoma sumažėtų kalbos barjeras. Be to, platformoje yra pagalbos prašymo modulis – jame vartotojai gali teikti klausimus, o FARM komanda atsako į juos telefonu, platformoje "Zoom" arba el. paštu. Taip pabėgėliai ir migrantai, įsikūrę ne Sofijoje, o vietovėse, kuriose ne visada galima gauti specializuotą šios srities ir migracijos teisės specialistų teisinę pagalbą, gali gauti profesionalias teisines konsultacijas. Platformos elementai yra aiškūs, pateikiamos nuoseklios instrukcijos.

Hemenlinos mieste Suomijoje migrantams, nedalyvaujantiems formaliojo švietimo sistemoje dėl, pavyzdžiui, sveikatos būklės, gyvenimo situacijos ar motinystės atostogų, rengiami kursai. Šių kursų tikslas – lavinti suomių kalbos įgūdžius, tobulinti skaitymo ir rašymo įgūdžius ir teikti

aiškią informaciją apie Suomijos visuomenę. Dalyviai taip pat gali siekti asmeninių tikslų, pavyzdžiui, susikurti kasdienę rutiną, susitikti su kitais žmonėmis ir užsiimti laisvalaikio veikla. Atsižvelgiant į tai, kad daug dalyvių turi sveikatos problemų, į kursus yra įtrauktos kelios pertraukėlės ir įvairios mokomosios veiklos. Savaitinių pamokų skaičius yra mažesnis nei formaliojo ugdymo įstaigose, kad mokymai dalyvių neišvargintų ir pernelyg neapkrautų.

Švedijos [Venešburgo](#) savivaldybė įkūrė specialų pabėgėlių priėmimo skyrių, kuris visuomenei yra atviras du kartus per savaitę. Šiame skyriuje pabėgėliai gali lengvai gauti informaciją apie išmokas, kurių galima prašyti iš valstybės. Pabėgėliams paskiriamas kontaktinis asmuo, kuris pataria ir teikia pagalbą, susijusią su praktiniais dalykais, pavyzdžiui, registracija į švedų kalbos kursus, vaikų užrašymu į mokyklą, banko sąskaitos atidarymu ir banko kortelės gavimu, tinkamų baldų paieška, arba tiesiog aprodo žmonėms miestą.

Švedijoje, [Vestra Jotalande](#), socialinės tarnybos persvarstė savo vartojamą rašytinę ir šnekamąją kalbą, kad ji būtų paprastesnė ir ne tokia biurokратиška. Taip tarnybos pagerino paramos gavėjų galimybes suprasti socialinės paramos suteikimo arba paramos prašymų atmetimo pagrindus.

PLATAUS PROFILIO KVALIFIKUOTI SPECIALISTAI

Serbijoje „Group 484“, stengdamasi paspartinti migrantų vaikų, įtrauktų į šalies švietimo sistemą, integraciją, pradėjo bendradarbiauti su Serbijos olimpiniu komitetu. 2018 m. ji sukūrė programą, siekdama prisidėti prie intensyvios ir dinamiškos migrantų vaikų ir vietinių vaikų socializacijos, įvairios mokymo ir popamokinės veiklos vykdymo pačioje mokykloje, taip pat už mokyklos ribų. Šioje programoje numatytas seminaras ir olimpinės klasės kūrimas. Seminaro tikslas – stiprinti profesines darbo su migrantų vaikais kompetencijas ir sukurti vaikams popamokinės pramoginės veiklos. Specialistai ir kūno kultūros mokytojai supažindinami su migrantų vaikų psichoemocine būkle, šalių, iš kurių atvyksta migrantai, kultūra, jiems sudaromos sąlygos pasidalyti patirtimi apie ugdymo veikloje taikomą požiūrį ir metodikas, didaktinės medžiagos formą. Tai prisideda prie tinkamesnio migrantų vaikų įtraukimo į pradinį ugdymą Serbijoje, taip pat skatina tolerancijos, supratingumo atmosferą, skirtingų tapatybių, kultūrų įvairovės ir tarpkultūrinio bendradarbiavimo idėjas.

Turku suaugusiųjų mokymo centras. Suomijoje reguliariai organizuoja individualias konsultacines diskusijas su mokiniais. 10 mėnesių trukmės integracijos kurso pradžioje, viduryje ir pabaigoje visi mokiniai dalyvauja individualiose konsultacinėse diskusijose su integracijos mokytojais. Šiose diskusijose mokinys ir mokytojas konfidencialiai aptaria įvairius mokinio gyvenimo, karjeros aspektus ir ateities planus. Diskusijos padeda mokiniams išreikšti savo nuomonę ir jausmus apie integracijos procesą ir rasti asmeninį kelią integruojantis priimančiojoje visuomenėje.

SAUGUMAS IR PAGALBA

Jėzuitų pabėgėlių tarnyba (JRS) Serbijoje yra įsteigusi integracijos namus „Pedro Arrupe“. Čia prigludžiamos pažeidžiamos nelydimų nepilnamečių, kurie nuo savo šeimų buvo atskirti dar nesulaukę 14 metų amžiaus, grupės. Įstaiga tam tikrą laiką gali priimti iki 20 žmonių. Be pagrindinių poreikių, kaip antai apgyvendinimas, maistas, drabužiai ir medicininė priežiūra, tenkinami ir kiti – organizuojama bendra veikla, personalo ir partnerių organizacijų teikiama individuali psichologinė pagalba. Čia ilgiau nei mėnesiui apsistoję paramos gavėjai įtraukiami į švietimo sistemą. Siekiant sustiprinti ir palengvinti įsitraukimą į švietimo sistemą pasitelkiamas neformalusis švietimas ir kūrybinės dirbtuvės. Šiuose namuose rūpinamasi pažeidžiamiausiomis vaikų grupėmis: fizinio, psichologinio ir seksualinio smurto aukomis, vaikais, kuriems kyla pavojus tapti prekybos žmonėmis, įvairių formų išnaudojimo ir kontrabandos aukomis ir vaikais, kuriuos reikia pašalinti iš didelių grupių. Darbas su naudos gavėjais organizuojamas taip, kad būtų atsižvelgiama į nustatytus pažeidžiamumus, informacija apie namų taisykles ir pagalbą teikiama įvairiomis kalbomis.

Lenkijoje fondas „Ocalenie“ vykdo projektą „[Mano galimybė Lenkijoje](#)“, kurio paskirtis – gerinti užsieniečių, turinčių leidimą dirbti šalyje, pagrindinius įgūdžius. Pagalba apima poreikių

nustatymą, mokymų, konsultacijų rengimą ir psichologinės pagalbos teikimą. Visiems dalyviams teikiama švietimo parama teorinio ir praktinio mokymo forma. Kiekvienam dalyviui padeda paskirtas kuratorius, kurio užduotis yra skatinti dalyvio motyvaciją. Jų santykiai yra pagrįsti mentorystės praktika ir apima konsultuojamąjį ugdymą, raidos palaikymą ir konsultacijų teikimą. Naudos gavėjai taip pat turi teisę į nemokamą vaiko priežiūrą vykstant mokymams. Norintieji gali gauti psichologinę pagalbą. Ji teikiama dviem formomis – per individualius susitikimus su psichologu ir pagalbos grupėse. Atėnų savivaldybė (Graikija) pradėjo bandomąją jaunų pabėgėlių integracijos skatinimo programą, pagal kurią siūlomi kalbų kursai, individualios karjeros ir būsto konsultacijos, kompiuterinių įgūdžių lavinimo ir audiovizualinių menų kursai.

Atėnų savivaldybė (Graikija) pradėjo bandomąją jaunų pabėgėlių integracijos skatinimo programą, pagal kurią siūlomi kalbų kursai, individualios karjeros ir būsto konsultacijos, kompiuterinių įgūdžių lavinimo ir audiovizualinių menų kursai.

Graikijoje, Atėnuose, Priklausomų asmenų terapijos centras (KETHEA) vykdo programą, kurios tikslas – teikti informaciją, konsultacijas,

psichologinę pagalbą ir atkryčio prevencijos paslaugas priklausomybių turintiems imigrantams ir pabėgėliams.

Organizacija „Caritas“ Atėnuose, Graikijoje, įkūrė Pabėgėlių šeimų dienos centrą – įprastus namus primenančią saugią ir jaukią vietą, kurioje yra poilsio ir vaikų zonos, televizorius, virtuvė, erdvė šeimai, tualetai ir dušai. Pabėgėlės moterys čia gali pavalgyti, išsimiegoti, pailsėti, žindyti, nusiprausti karštame duše, pamaitinti vaikus, gauti švairių drabužių ir higienos priemonių, internetu pabendrauti su savo šeima, pasikonsultuoti su socialiniu darbuotoju. Šios paslaugos tikslas – kad moteris ir vaikai jaustųsi saugūs, laukiami, gerbiami ir galėtų leisti laiką „kaip namuose“.

Vokietijos Hamburgo miesto darbo, socialinių ir šeimos reikalų bei integracijos ministerija remia ir finansuoja „EmpowerVan“ – mobilią informavimo ir konsultavimo paslaugą, teikiamą mikroautobuse, kuris reguliariai lankosi priėmimo centruose ir apgyvendinimo įstaigose. Taip siekiama išspręsti merginų ir moterų izoliacijos priėmimo ir apgyvendinimo centruose, kuriuose dažnai nėra joms skirtų saugių, privačių erdvių, problemą. Mikroautobusus naudojamas kaip saugi vieta teikti pagalbą moterims – nuo medicininės konsultacijos iki naujos būsto paieškos, jei moteris patyrė kokios nors formos prievartą.

SUŽINOKITE DAUGIAU: NAUDINGA MEDŽIAGA, NUORODOS

Assembly of European Regions (AER), Tuning of AMiD Outcomes to European Local Authorities (Europos regionų asamblėja (AER), AMiD rezultatų derinimas su Europos vietos valdžios institucijomis), 2019 m.

Šioje ataskaitoje pateikiama išvalgy, kaip galima remti veiksmingą pabėgėlių, prieglobsčio prašytojų ir neįgalių migrantų priėmimo ir integracijos valdymą ES.

Access to Services for Migrants with Disabilities (AMiD) Gap Analysis and Need Assessment Report: Austria, Finland, Greece and Italy (Galimybė naudotis paslaugomis neįgaliems migrantams (AMiD). Spragų analizės ir poreikių įvertinimo ataskaita: Austrija, Suomija, Graikija ir Italija), 2018 m.

Šioje ataskaitoje nurodomos ir analizuojamos negalios sektoriaus spragos bei iššūkiai ir paslaugos, teikiamos neįgaliems migrantams Austrijoje, Graikijoje, Suomijoje ir Italijoje. Visų nacionalinių ataskaitų

išvados padės sukurti poreikių vertinimo priemonių rinkinį, padėsiantį įvertinti ir nustatyti ypatingus pažeidžiamos grupės poreikius.

Handicap International, Disability Checklist for emergency response. Adapted from Disability Task Force („Handicap International“, Neįgalumo srities reagavimo į ekstremalias situacijas kontrolinis sąrašas. Pritaikyta iš Neįgalumo darbo grupės dokumento)

Šiame dokumente pateikiamas Neįgalumo srities reagavimo į ekstremalias situacijas kontrolinis sąrašas ir Bendrosios sužeistųjų ir neįgaliųjų apsaugos ir įtraukties gairės.

European Union Agency for Fundamental Rights (FRA), Integration of young refugees in the EU: good practices and challenges (Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūra (FRA), Jaunų pabėgėlių integracija ES: geroji praktika ir iššūkiai), 2018 m.

FRA ataskaitoje pristatoma sėkminga jaunų pabėgėlių (vaikų ir jaunuolių nuo 16 iki 24 metų amžiaus) integracijos ES praktika.

Inter-Agency Standing Committee (IASC), Gender Handbook for Humanitarian Action (Nuolatinis tarpžinybinis komitetas (IASC), Humanitarinių veiksmų atsižvelgiant į lyčių aspektą vadovas), 2017 m.

Šiame vadove pateikiamos glaustos gairės, parengtos remiantis humanitarinės bendruomenės sukaupta patirtimi ir atspindinčios pagrindinius iššūkius, su kuriais susiduriama užtikrinant, kad į humanitarinės pagalbos planavimą ir programavimą būtų tinkamai įtrauktas lyčių aspektas.

UNFPA, Women and Girls Safe Spaces Guidance (Moterų ir mergaičių saugios aplinkos gairės), 2015 m.

Šiose gairėse apžvelgiama, kas yra saugi erdvė ir kokiais pagrindiniais principais reikėtų vadovautis kuriant tokias erdves humanitarinėje ir pokrizinėje aplinkoje.

UNHCR-IDC, Vulnerability Screening Toolkit - Identifying and addressing vulnerability: a Toolkit for asylum and migration systems (Pažeidžiamumo patikros priemonių rinkinys. Pažeidžiamumo nustatymas ir sprendimas: priemonių rinkinys prieglobsčio ir migracijos sistemoms), 2016 m.

Šis patikros priemonių rinkinys, skirtas pažeidžiamumo situacijoms nustatyti ir spręsti, yra UNHCR ir IDC bendradarbiavimo rezultatas. Rinkinio paskirtis – padėti orientuoti ir informuoti priešakinių pozicijų darbuotojus ir sprendimus priimančius asmenis apie pažeidžiamumo veiksmų svarbą priimančiam sprendimui dėl sulaikymo, vietoj sulaikymo

taikomas alternatyvas, atvirus priėmimo centrus, bendruomenės įkurdinimo ir paramos galimybes – priemonės, susijusias su prieglobsčio ir migracijos procedūromis ir sistema.

UNHCR, Age, Gender and Diversity Policy (Amžiaus, lyčių ir įvairovės politika), 2018 m.

Ši politika parodo, kaip UNHCR taiko amžiaus, lyčių ir įvairovės (AGD) požiūrį visiems savo darbo aspektams, siekdamas užtikrinti, kad susirūpinimą keliantys asmenys galėtų naudotis savo teisėmis vienodomis sąlygomis su kitais ir reikšmingai dalyvauti priimančiais sprendimus, turinčius įtakos jų gyvenimui, šeimai ir bendruomenei.

UNHCR, A Framework for the Protection of Children (Vaikų teisių apsaugos planas), 2012 m.

Šioje UNHCR parengtoje programoje taikomas vaiko apsaugos sistemų metodas, apimantis veiksmus, kuriuos pareigūnai turi taikyti visais lygmenimis – šeimos, bendruomenės, nacionaliniu ir tarptautiniu, siekdami sumažinti vaikams kylančius pavojus ir į juos reaguoti.

UNICEF, Guidance on Including Children with Disabilities in Humanitarian Action (Neįgalių vaikų įtraukimo į humanitarinius veiksmus gairės), 2017 m.

Šios UNICEF gairės padeda užtikrinti, kad neįgalūs vaikai ir paaugliai būtų įtraukti į visus humanitarinių veiksmų etapus – nuo pasiruošimo ekstremalioms situacijoms iki atsigavimo joms pasibaigus.

5.3 ILGALAIKIŲ PASLAUGŲ KŪRIMAS

Pasitelkite ilgalaikės įtraukties, vykdomos ir po atvykėlių priėmimo ir ankstyvosios integracijos etapų, perspektyvą.

Paslaugų teikėjai, vietos valdžios institucijos ir jų darbuotojai (pavyzdžiui, mokyklos, įdarbinimo tarnybos, socialinės priežiūros įstaigos, ligoninės ir kitos institucijos) turėtų išsiaiškinti ir tenkinti pabėgėlių poreikius net ir pasibaigus priėmimo ir ankstyvosios integracijos etapams. Jei nebus ilgalaikės perspektyvos, gali didėti skurdas ir socialinė bei ekonominė atskirtis.

Integracijos paslaugos turėtų apimti tikslines priemones, atitinkančias ypatingus pabėgėlių poreikius, skatinančias jų ilgalaikį įsikūrimą ir socialinį mobilumą (pvz., galimybę lankyti aukštesnio lygio kalbų kursus, įgūdžių vertinimus, įgūdžių tobulinimą ir kvalifikacijos kėlimą, paramą siekiant aukštojo mokslo ir kt.). Integracijos priemonės turėtų būti koordinuojamos ir pritaikytos visose aktualiose politikos srityse, kad būtų galima tinkamai reaguoti į šiuolaikinės imigracinės visuomenės iššūkius. Ilgalaikių paslaugų ir socialinės bei ekonominės pabėgėlių įtraukties galimybių kūrimas yra ypač svarbus siekiant įgyvendinti holistinį požiūrį į integraciją. Tam reikia pereiti nuo projektinių ribotos trukmės iniciatyvų, kurios nėra tarpusavyje susijusios ir priklauso nuo vieno (išorinio) paramos teikėjo, prie išsamios daugiametės integracijos strategijos, pagrįstos užtikrintu finansavimu arba įvairiomis finansavimo galimybėmis.

ILGALAIKIŲ PASLAUGŲ KŪRIMO PRIVALUMAI:

- Veiksmingas pabėgėlių įgūdžių, kvalifikacijos ir vertės pripažinimas
- Socialinės ir kultūrinės segregacijos prevencija rajonuose, vietos institucijose ir priimančiose bendruomenėse
- Geresnės ir reguliarsnės galimybės pabėgėliams gauti išsilavinimą, būstą, sveikatos priežiūros ir užimtumo paslaugas
- Daugiakultūrės ir daugiakalbės visuomenės, palaikančios socialinę sanglaudą, raida
- Reguliari neseniai atvykusių ir nuolatinių gyventojų sąveika
- Teigiami integracijos rezultatai, kurie mažina socialinius ir ekonominius neseniai atvykusių ir nuolatinių gyventojų skirtumus

SĖKMĖS VEIKSNIAI: GEROSIOS PRAKTIKOS PASIEKIMO KRITERIJAI

Horizontalus ir daugiapakopis koordinavimas: sukurkite tvirtus horizontalaus politikos koordinavimo mechanizmus tarp pagrindinių veikėjų, įskaitant viešąsias vietos valdžios institucijas ir NVO ar privačius paslaugų teikėjus.

Viešųjų paslaugų įvairovė: svarbu atspindėti gyventojų įvairovę viešųjų paslaugų darbo jėgos sudėtyje visuose personalo lygiuose.

Nuolatinis prisitaikymas prie įvairios visuomenės poreikių: integruokite įvairovę į socialinių paslaugų ir infrastruktūros valdymą, pvz., mokyklų, ankstyvojo ugdymo, socialinės priežiūros, socialinio būsto ir sveikatos priežiūros paslaugų teikimo srityse.

Ilgalaikės integracijos tikslai: priimkite veiksmingus regioninės ar vietos integracijos planus ar strategijas, remiamus iš specialaus biudžeto ir įtraukiančius suinteresuotąsias šalis (pilietinę visuomenę, vietos ir regionų lygmens institucijas ir kt.).

Tarpkultūrinė kompetencija: teikdami savo paslaugas, jautriau vertinkite tarpkultūrinius ir įvairovės aspektus, įskaitant galimybę informuoti atitinkamus asmenis ir, prireikus, bendrauti užsienio kalbomis.

ILGALAIKIŲ PASLAUGŲ KŪRIMO KONTROLINIS SĄRAŠAS:

Toliau pateiktame kontroliniame sąrašė nurodytas išsamus laipsniškas procesas, padedantis organizacijoms suplanuoti ir nustatyti visas būtinas užduotis, kurias reikia atlikti kuriant ilgalaikes paslaugas³.

Pateikite poreikių vertinimą, tiksliai numatykite kylančias kliūtis ir būsimus pabėgėlių poreikius savo vietovėje (žr. 1 pagrindinę sritį).

Koordinuokite ir subalansuokite savo investicijas įvairiose sistemose ir politikos srityse (pvz., vaikų priežiūros, švietimo, būsto) konkrečioje teritorijoje, kad užtikrintumėte papildomumą. **Teikite pirmenybę socialinėms investicijoms** ir tinkamai **socialinei infrastruktūrai**.

Organizuokite **kalbų kursus**, o pasibaigus pradiniam integracijos laikotarpiui – aukštesnio lygio, į poreikius orientuotus kursus, kad padėtumėte pabėgėliams, kurie šalyje gyvena jau bent kelerius metus ar ilgiau.

Įtraukite tikslinį pabėgėlių profesinį rengimą ir su tuo susijusias papildomas priemones į įprastines mokymų programas, remdamiesi įgūdžių arba kvalifikacijų įvertinimu ir patvirtinimu.

Sistemiškai remkite pabėgėlių vaikus mokyklose ir jų tėvus. Tėvai turi dalyvauti savo vaikų mokymosi procese, nes būtent jie daro lemiamą įtaką ne tik vaikų rezultatams mokykloje, bet ir jų ilgalaikiai socialinei adaptacijai.

Sudarykite sąlygas vykdyti mentorystės ir bičiulystės programas ir jas skatinkite, kad palengvintumėte socialinę įtrauktį (daugiau žr. informacijoje apie 5 pagrindinę sritį).

Skatinkite iniciatyvas, kurios galėtų padėti pabėgėliams įgyti aukštąjį išsilavinimą.

Remkite galimybę naudotis sveikatos priežiūros sistema, ypač psichikos sveikatos ir vyresnio amžiaus žmonių priežiūros paslaugomis.

³ Turėkite omenyje, kad kai kurios užduotys nėra taikytinos NVO, todėl į jas neturėtų būti atsižvelgiama NVO vertinimo procese.

Padėkite pabėgėliams pereiti iš prieglobsčio prašytojų priėmimo centrų į asmeninį būstą – **suteikite jiems galimybę gauti būsto subsidijas arba socialinį būstą.**

Suteikite reikiamų lėšų vietas ir mažoms NVO, kurių tikslas remti ilgalaikę pabėgėlių integraciją.

Investuokite viešųjų lėšų į mažas pajamas gaunančius rajonus, **kuriuose gyvena įvairūs gyventojai (tas lėšas perskirstykite jiems).**

Koordinuokite socialinį ir erdvinį (miestų) planavimą tiek horizontaliai, tiek vertikalčiai skirtinguose valdymo lygmenyse.

Pasirūpinkite, kad viešųjų paslaugų pajėgumai atitiktų jūsų rajono gyventojų poreikius.

Skatinkite naują teigiamą naratyvą apie pabėgėlius tose srityse, kuriose socialinės investicijos šiuo metu nevyksta arba jų mažėja.

Nustatykite naujas ilgalaikės integracijos ir paramos paslaugų teikėjų paraiškų finansavimo galimybes, nes 2021–2027 m. laikotarpiu ES skirs daugiau bendro finansavimo pabėgėlių ir migrantų integracijai, vietos valdžios institucijoms bus lengviau gauti tokių lėšų, be to, ypač padidės Europos socialinio fondo – pagrindinės ES socialinės įtraukties ir integracijos į darbo rinką finansavimo priemonės, kuria siekiama skatinti ilgalaikę asmenų integraciją, naudojimas.

Pritaikykite savo paslaugas ypatingiems pabėgėlių poreikiams, kad užtikrintumėte ilgalaikę įtrauktį ir išvengtumėte ilgalaikės priklausomybės nuo išorinės pagalbos.

Informuokite pabėgėlius apie ilgalaikę savo paslaugų naudą ir užkirskite kelią paslaugų atsisakymui, pavyzdžiui, COVID-19 pandemijos laikotarpiu gali būti kuriami nauji komunikacijos kanalai, kuriais būtų galima bendrauti su pabėgėliais (organizuojami susitikimai lauke, reguliariai naudojami socialiniais tinklais, „Whatsapp“ ir pan.). Suteikite pabėgėliams saugias technines priemones, kad jie galėtų pasiekti jūsų paslaugas (nešiojamuosius kompiuterius, planšetinius kompiuterius, internetą ir kt.).

PARAMOS PABĖGĖLIAMS PO ANKSTYVOJO PRIĖMIMO ETAPO GEROSIOS PRAKTIKOS PAVYZDŽIAI

ILGALAIKIAI INTEGRACIJOS TIKSLAI

Italijoje vykdomas projektas „Tandem“ yra bendro būsto projektas, kurį įgyvendina CIAC – „Centro immigrazione asilo e cooperazione onlus“. Siekiant paskatinti tarpkultūrinius santykius, abipusę paramą ir autonomiškumą, projekte dalyvauja tarptautinės apsaugos statusą turintys jauni italai ir jauni migrantai (19–30 metų amžiaus). Projektu „Tandem“ siekiama padėti pabėgėliams, paliekantiems priėmimo sistemą, gauti tinkamą būstą, informaciją ir kurti asmeninius tinklus. Konkretus biuras suteikia lanksčius grafikus ir ekonominę pagalbą mokesčiams už komunalines paslaugas sumokėti. „Tandem“ naudos gavėjai taip pat dalyvauja kas mėnesį vykstančiuose kolektyviniuose ir individualiuose susitikimuose. Su tokiais atvejais dirbantys darbuotojai dalyvauja būsto valdymo procese, o nuolatinė jų pagalba padeda gerinti santykius su naudos gavėjais ir aptikti galimas kliūtis. „Tandem“ yra novatoriškas sprendimas, padedantis įveikti kliūtis, su kuriomis susiduria pabėgėliai ieškodami būsto ir megdami asmeninius santykius priimančiojoje šalyje.

Italijoje vykdomas SiforREF yra Bolonijos savivaldybės viešųjų paslaugų asmenims įmonės (ASP) tarptautinis projektas, kuriuo siekiama suteikti atsvarą pabėgėlių marginalizacijos rizikai pasibaigus jų priėmimo etapui. Projektas skatina politikos formuotojus, suinteresuotąsias šalis, vietos institucijas ir naudos gavėjus įsitraukti į pabėgėlių integracijos procesus. Informacija apie integracijos poreikius ir vietinius išteklius renkama vykdant konsultacinę veiklą (klausimynai, struktūriniai interviu, tikslinės grupės), į kurią įtraukiami pabėgėliai ir migrantų asociacijos. Tuomet ASP organizuoja kelis seminarus ir bendruomenės dirbtuves 4 temomis (namai, socializacija, darbas ir žmonių įgalinimas), siekdama gerinti pabėgėlių asmeninius tinklus ir prieigą prie informacijos. Šiuo tikslu paskirtas specialus „WhatsApp“ numeris ir el. pašto adresas, kad būtų galima palaikyti ryšį su žmonėmis ir padaryti veiklą prieinamesnę. Pabėgėliai gali rašyti žinutes ir teirautis informacijos (pvz., apie dirbtuvių laiką ir vietą) visomis kalbomis. Veiklos tvarkaraštis prieinamas tiek pabėgėliams, tiek vietiniams gyventojams.

TARPKULTŪRINĖ KOMPETENCIJA

Švedijos Bočirkos savivaldybė parengė UNESCO LUCS bandomąjį tarpkultūrinio pabėgėlių priėmimo projektą. Bandomojo projekto rezultatai rodo, kad tarpkultūrinis priėmimas kuriamas tiek susitikimuose su pabėgėliais ir atvykėliais, tiek struktūriniu organizaciniu lygmeniu.

Vengrijoje Vidurio Europos universitetas sukūrė Atvirojo mokymosi iniciatyvą (OLive), kuri yra vykdoma keliose Europos šalyse bendradarbiaujant su kitais universitetais. Pagal šią iniciatyvą siūlomos dieninės arba vakarinės švietimo programos, kuriomis siekiama padėti pabėgėliams įgyti aukštąjį išsilavinimą. *OLive* siekia suteikti akademinį įgūdžių ir dalykinę kompetenciją, be to, skatina kalbos įgūdžių, būtinų akademinėje aplinkoje, lavinimą. *OLive* taip pat padeda studentams pabėgėliams ugdytis atstovavimo ir karjeros gebėjimus, papildančius akademinį pasirengimą.

Vokietijoje, Heilbrono rajone, organizuojama savanorių arba už atlygį dirbančių tėvų mentorių mokyklose veikla, siekiant spręsti mokyklų ir migrantų tėvų dialogo ir bendradarbiavimo stokos problemą. Šio rajono administracija ieško vokiškai ir kita kalba kalbančių žmonių, kurie galėtų informuoti migrantų tėvus apie mokyklų sistemą. Mentorai siunčiami į mokyklas ir darželius, kuriuose reikia jų paslaugų, o jų patiriamos išlaidos yra kompensuojamos.

NUOLATINIS PRISITAIKYMAS PRIE ĮVAIROVĖS PASIŽYMINČIOS VISUOMENĖS POREIKIŲ

Lenkijoje vykdomu bandomuoju projektu „Sveiki parvykę namo“ bandoma palengvinti pabėgėliams galimybę gauti būstą, atsižvelgiant į labai dideles nuomos kainas privačiajame sektoriuje ir ilgus laukiančiųjų socialinio būsto sąrašus. Organizacija pirmiausia pasirašo su savininkais ilgalaikes (ne trumpesnes kaip 2 metų) butų nuomos už rinkos kainą sutartis, o tada už mažesnę nei rinkos kainą pernuomoja butus pabėgėlių šeimoms, kurioms gresia benamystė. Be to, gyvendamos šiuose butuose šeimos dalyvauja specialiai pritaikytoje integracijos programoje, apimančioje kalbų mokymąsi, paramą įsiliejant į darbo rinką, tarpkultūrinės konsultacijas ir kt. Šeimoms vis geriau apsirūpinant, nuomos mokesčiai palaipsniui didėja, kol jos tampa pajėgios mokėti rinkos kainą.

Lenkijoje įsteigti pagalbos šeimai centrai apskrityse yra atsakingi už piniginių išmokų mokėjimą ir nefinansinę pagalbą pabėgėliams. Kai kurie aktyviausi pagalbos šeimai centrai vykdo išskirtinę veiklą, siekdami suteikti pabėgėliams labiau pritaikytą pagalbą. Pavyzdžiui, pagal Varšuvos pagalbos šeimai centro vykdomą programą „Witek“ teikiama papildoma parama atrinktoms šeimoms, pasibaigus vienu metų trukmės individualios pabėgėlių integracijos programai. Kita įdomi iniciatyva „Integracija dėl savarankiško gyvenimo“ skatino nemokamas specialistų konsultacijas ir pagalbą ieškant darbo, nuomojamo būsto ir susisiekimu su švietimo įstaigomis, socialinės rūpybos centrais ir sveikatos priežiūros įstaigomis galimybių.

SUŽINOKITE DAUGIAU: NAUDINGA MEDŽIAGA, NUORODOS

Bamberg K.; Nicoletti R., Lajili-Djalai F., Ganzerla S., Cities and Migrants, Implementing the Integrating Cities Charter (Miestai ir migrantai. Integracijos miestų chartijos įgyvendinimas), „EuroCities“, 2020 m.

Šioje ataskaitoje pateikiamos miestų integracijos priemonės ir nurodomos pagrindinės migrantų integracijos tendencijos visuose miestuose.

Council of Europe, Policy Lab on Inclusive Integration Inclusive integration strategies: towards a shared model (Europos Taryba, Įtraukios integracijos politikos laboratorija. Įtraukios integracijos strategijos: bendro modelio kūrimas), 2019 m.

Šiame dokumente išdėstyti bendrieji principai, kuriais turėtų būti grindžiamos integracijos strategijos ir kurie kyla iš standartų ir vertybių, kurių laikosi Europos Tarybos valstybės narės. Jame taip pat aprašoma loginė sistema, kuri gali užtikrinti, kad integracijos strategija būtų tikslinga, pagrįsta įrodymais ir veiksminga.

Council of Europe, The intercultural city step by step - Practical guide for applying the urban model of intercultural integration (Europos Taryba, Laipsniškai kuriamas tarpkultūrinis miestas. Praktinis tarpkultūrinės integracijos urbanistinio modelio taikymo vadovas), 2014 m.

Šiame vadove pateikiamas trumpas tarpkultūrinės integracijos sampratos aprašymas, patarimų dėl žingsnių ir priemonių, kurie galėtų padėti miestams sukurti tarpkultūrinę strategiją, o tokios strategijos elementai yra iliustruojami analitiniais klausimais, pasiūlymais ir praktikos pavyzdžiais įvairiuose Europos miestuose ir už jos ribų esančiose vietovėse.

EWSI Editorial Team, What measures are in place to ensure the long-term integration of migrants and refugees in Europe? (EWSI redakcinė kolegija, Kokios priemonės taikomos siekiant užtikrinti ilgalaikę migrantų ir pabėgėlių integraciją Europoje?), Europos integracijos svetainė, 2020 m.

EWSI redakcinė kolegija atliko įvairių ilgalaikės integracijos rodiklių tyrimus visose ES valstybėse narėse ir Jungtinėje Karalystėje ir ištyrė, ar yra taikomos konkrečios su pabėgėliais susijusios politikos ar priemonės.

OECD, Financial education and the long-term integration of refugees and migrants Responses to the refugee crisis(EBPO, Finansinis švietimas ir ilgalaikė pabėgėlių ir migrantų integracija. Atsakas į pabėgėlių krizę), 2016 m.

Šioje ataskaitoje nagrinėjama, kaip finansinis švietimas gali prisidėti prie ilgalaikės politikos, kuria siekiama palengvinti pabėgėlių integraciją po atitinkamos krizės pabaigos, kūrimo.

UNHCR, Operational guidance on accountability to affected people (AAP) (Veiklos gairės dėl atskaitomybės paveiktiems žmonėms (AAP)), 2020 m.

Šioje UNHCR ataskaitoje pateikiamos gairės, kaip įgyvendinti atskaitomybės paveiktiems žmonėms principą,

apibūdinamą kaip „įsipareigojimas sąmoningai ir sistemingai įtraukti susirūpinimą keliančių asmenų išreikštus poreikius, rūpesčius, gebėjimus ir požiūrį į jų įvairovę ir priiimti atsakomybę už savo organizacinius sprendimus ir darbuotojų veiksmus visose apsaugos, pagalbos ir sprendimų intervencijose ir programose“.

UNHCR, The UNHCR Toolkit for Participatory Assessment in Operations (UNHCR priemonių rinkinys. Dalyvaujamasis vertinimas vykdam veiklą), 2006 m.

Šiame UNHCR priemonių rinkinyje aprašomi veiksmai, kurių reikia imtis norint atlikti dalyvujamąjį vertinimą kartu su pabėgėliais ar kitais susirūpinimą keliančiais asmenimis. Dalyvaujamasis vertinimas apibūdinamas kaip „partnerystės su įvairaus amžiaus ir kilmės vyriškosios ir moteriškosios lyties pabėgėliais kūrimo procesas skatinant prasmingą įsitraukimą per struktūrinį dialogą“.

5.4 DARBAS NE TIK DĖL ŽMONIŲ, BET IR SU JAIS

Įtraukite naudos gavėjus į planavimą, įgyvendinimą ir vertinimą ir atsižvelkite į jų grįžtamąjį ryšį

Pabėgėlių dalyvavimas kuriant, įgyvendinant, stebint ir vertinant jiems teikiamas paslaugas yra esminis holistinio požiūrio į integraciją elementas. Tai padeda užtikrinti, kad būtų sistemingai atspindimi jų, kaip pagrindinių suinteresuotųjų šalių, interesai ir perspektyvos, poreikiai ir gebėjimai ir didinamas įsitraukimas ir priklausomybės jausmas. Be to, tai stiprina ryšius su atitinkamomis institucijomis ir didina suinteresuotųjų šalių pasitikėjimą pabėgėliais, kurie yra skatinami aktyviai dalyvauti sprendimų priėmimo procesuose, o ne būti įprastais paslaugų gavėjais. Šis konsultacijas ir įsitraukimą skatinantis procesas turi būti išplėstas iš projektinio į politikos lygmenį, siekiant užtikrinti pabėgėlių poreikių patenkinimą.

Taigi turėtų būti prieinami skirtingi būdai ir procedūros, leidžiančios veiksmingai padėti žmonėms, kurie skiriasi buvimo atitinkamoje valstybėje trukme, socialiniu kapitalu, gyvenamosios vietos statusu ir yra skirtinguose kalbos mokymosi ir pilietybės įgijimo etapuose.

DARBO SU PABĖGĖLIAIS NAUDA

- Informuotas sprendimų priėmimas remiantis pabėgėlių išvalgomis, žiniomis ir gebėjimais
- Struktūrinės partnerystės su įvairiomis pabėgėlių grupėmis, leidžiančios spręsti problemas, susijusias su atskirties rizika dėl amžiaus, lyties ir įvairovės
- Geresnis pabėgėlių integracijos poreikių supratimas
- Geresnis integracijos kliūčių, su kuriomis susiduria perkelti asmenys ir priimančioji bendruomenė, ir jų priežasčių supratimas
- Efektyvesnės ir tinkamiau įgyvendinamos programos ir paslaugos
- Tikslesnis pasitenkinimo darbuotojų veikla, vietos valdžios darbu ir paslaugų teikimu lygio įvertinimas
- Didesnė vietos valdžios institucijų ir paslaugų teikėjų atskaitomybė ir skaidrumas tiek pabėgėlių, tiek paramos teikėjų atžvilgiu
- Padidėjusi pabėgėlių savigarba, pasitikėjimas savimi ir kontrolės jausmas
- Padidėjęs socialinis įsitraukimas ir pabėgėlių solidarumas

SĖKMĖS VEIKSNIAI: GEROSIOS PRAKTIKOS PASIEKIMO KRITERIJAI

Reprezentatyvumas: įtraukite ir konsultuokite skirtingų lyčių, amžiaus, tautybių ir kitų įvairovės veiksmų (pvz., negalios, išsilavinimo lygių) grupių pabėgėlius formuodami ir kurdami integracijos paslaugas, kad visiems šių žmonių grupių interesams būtų atstovaujama vienodai.

Tęstinumas: apvarstykite ir suplanuokite šį procesą iš ilgalaikės perspektyvos, o ne kaip vienkartinį veiksma. Konsultacijas numatykite ir apie jas informuokite taip, lyg tai būtų įprasta procedūra.

Priklausomybės jausmas ir įsipareigojimai: kurkite pasitikėjimą ir paaiškinkite dalyvavimo konsultacijų procese naudą, kreipkitės į pabėgėlius kaip į ekspertus, o ne kaip pasyvius paslaugų gavėjus.

Aiški komunikacija: konsultacijas teikite pabėgėliams suprantama kalba ir tokia forma, kuri leistų jiems tinkamai įsitraukti ir reprezentatyviai dalyvauti.

Proceso prieinamumas: sudarykite pabėgėliams materialines ir organizacines dalyvavimo konsultaciniame procese sąlygas.

PASLAUGŲ TEIKĖJŲ DARBO SU PABĖGĖLIAIS KONTROLINIS SĄRAŠAS

Šiame kontroliniame sąrašė išsamiai aprašomas nuoseklus procesas, padedantis organizacijoms suplanuoti ir nustatyti visas būtinas užduotis, kurias reikia atlikti dirbant su pabėgėliais.

Prieš pradėdami konsultacijų procesą, **surinkite turimą aktualią informaciją ir duomenis**, susijusius su pabėgėlių populiacija ir jų integracija.

Nustatykite pabėgėlių vietą ir poreikius, identifikuokite pažeidžiamas ir įvairias socialines grupes.

Analizuokite per visą projekto ciklą surinktus duomenis.

Kurdami projekto biudžetą, **aptarkite su finansuotojais ir paramos teikėjais** pabėgėlių ir kultūros tarpininkų dalyvavimo skatinimo svarbą.

Įtraukite pabėgėlius į bendrą iniciatyvos kūrimo ir įgyvendinimo procesą.

Pabėgėliams, kurie nori naudotis jūsų jog paslaugomis, bet patiria didelių finansinių sunkumų, pasiūlykite kompensacijas arba kelionės išlaidų kompensavimą.

Konsultacijų metu pabėgėliams, **kurie turi šeimas (ypač moterims) ir dėl to negali skirti laiko išitraukti į papildomus projektus, teikite vaikų priežiūros paslaugą.**

Kalbėkite paprastai, lengvai suprantamai tokia (-iomis) kalba (-omis) ir forma (-omis), kad pabėgėliai jaustųsi patogiau bendraudami projektuose ir programose, skirtose pabėgėlių ir migrantų bendruomenėms.

Kai jūsų paslauga bus suteikta, **paprašykite naudos gavėjų atsiliepimų**. Atsiliepimai gali būti susiję su, pvz., prašymais pakeisti kontaktinį asmenį jūsų organizacijoje (socialinėse tarnybose, NVO ir kt.) arba nepatenkinamo sprendimo, kurį priėmė vietos ar regionų valdžios institucijos ar įstaigos, motyvų išsiaiškinimu.

Bent du kartus per metus pabėgėliams pateikite užpildyti anketą, kad gautumėte atsiliepimų apie savo paslaugas.

Peržiūrėkite atsiliepimus ir imkitės veiksmų palaipsniui koreguoti savo veiklą pagal gautas pastabas.

Įtraukite į socialinius tyrimus pabėgėlius kaip planuotojus, patarėjus, tyrėjus ir apklausos atlikėjus.

Pripažinkite pabėgėlių teisę reikšti nuomonę apie jūsų paslaugų kokybę, nurodykite saugias vietas, kuriose jie galėtų pateikti savo atsiliepimus. Pavyzdžiui, pabėgėliai gali paprašyti susitikimo su konkrečias paslaugas teikiančio padalinio personalu arba vadovu.

Užtikrinkite pabėgėlių grįžtamojo ryšio mechanizmus, sistemingai informuokite, kaip jų indėlis buvo panaudotas kuriant, taisant ar tobulinant integracijos iniciatyvas ir kaip atrodo galutinės (persvarstytos) paslaugos.

KONKRETUS DARBO SU PABĖGĖLIAIS KONTROLINIS SĄRAŠAS VIETOS VALDŽIOS INSTITUCIJOMS

Vietos valdžios institucijos atlieka itin svarbų vaidmenį integruojant pabėgėlius. Joms reikia konkrečių gairių, kaip reikėtų įtraukti į savo darbą ir paslaugų teikimą pabėgėlius. Šiame kontroliniame sąraše pabrėžiami esminiai dalykai, vietos valdžios institucijoms siekiant sukurti įtraukesnius administravimo ir viešųjų pirkimų procesus.

Skatinkite migrantų arba pabėgėlių kilmės asmenų atstovavimą regioninėse ir vietos asamblėjose, parlamentuose ir kitose sprendimų priėmimo institucijose, kad būtų atspindima jų tikroji dalis tarp gyventojų.

Įtraukite pabėgėlius ir migrantus į dalyvaujimąjį sprendimų priėmimą vietos lygmeniu (piliečių forumai, konsultaciniai procesai, kaimynystės plėtra ir kt.).

Vietos lygmeniu sukurkite nepriklausomas konsultacines institucijas, kurios atstovautų pabėgėlių ir migrantų poreikiams ir interesams.

Įtraukite informaciją apie pilietinį ir politinį įsitraukimą į socialinio orientavimo veiklą.

Sudarydami sutartis su išorės subjektais dėl paslaugų teikimo, **kaip vieną iš sąlygų, susijusių su šių paslaugų teikimu**, įtraukite specialų reikalavimą dėl pabėgėlių socialinės įtraukties.

VIETOS VALDŽIOS INSTITUCIJŲ DARBO SU PABĖGĖLIAIS GEROSIOS PRAKTIKOS PAVYZDŽIAI

REPREZENTATYVUMAS

Vietų parinkimas ir konsultacijų galimybių sukūrimas yra pirmas žingsnis siekiant veiksmingo darbo su pabėgėliais. Italijos Ravenos savivaldybė pateikė savivaldybės kodekso pataisą, pagal kurią Tarpkultūrinis imigracijos tinklas tapo oficialiu dialogo partneriu. Prie Tarpkultūrinio imigracijos tinklo kviečiami prisijungti visi piliečiai, ypač migrantai ir pabėgėliai.

Kita Ravenos savivaldybės pabėgėlių įtraukimo strategija – tikslinių grupių ir pasaulinių kavinių organizavimas. Ši priemonė buvo priimta siekiant surinkti informaciją apie galimas kliūtis. Organizuojant tikslinę grupę reikia atkreipti dėmesį į bendrą kalbą: visi dalyviai turi kalbėti ta pačia kalba arba bent jau gebėti pakankamai laisvai bendrauti ne tik su vedėjais, bet ir tarpusavyje. Taip pat reikėtų organizuoti tam tikrą paramą po diskusijos, kad būtų patenkinti dalyvių poreikiai ir jiems pasiūlyta individuali psichologinė arba techninė pagalba.

SUPRANTAMA KOMUNIKACIJA

Norvegijos Oslo miesto vicemeras, atsakingas už įvairovę, kas savaitę rengia skaitmeninius susitikimus su mažumų NVO, kad geriau suprastų situaciją, aptartų poreikius ir susitartų dėl veiksmų siekiant užtikrinti, kad visi laikytųsi saugos priemonių ir socialinių kontaktų ribojimo taisyklių. Oslas sukūrė informacijos įvairiomis kalbomis interneto svetainę. Savivaldybė taip pat remia NVO, dirbančias su pažeidžiamomis mažumų grupėmis, teikdama joms specialius informacinius plakatus ir kampanijų socialiniuose tinkluose medžiagą. Kad naujausia teisinga informacija pasiektų visus gyventojus, informaciniai plakatai buvo pakabinti parduotuvėse, mečetėse, bažnyčiose ir kitose patalpose. Imtasi specialių priemonių, kad informacija ir parama pasiektų romų bendruomenę ir dokumentų neturinčius migrantus.

PRIKLAUSOMYBĖS JAUSMAS IR ĮSIPAREIGOJIMAI

Suomijoje veikianti Etninių santykių patariamoji taryba (ETNO) yra geras pavyzdys, kaip galima įtraukti imigrantus, pabėgėlius ir etnines mažumas į formalų konsultacijų procesą. Tai oficialus integracijos, migrantų ir etninių mažumų reikalų ekspertų tinklas. Jį sudaro nacionalinė patariamoji taryba ir septynios regioninės tarybos, renkamos kas ketverius metus, taip pat 300 atstovų iš PVO, migrantų ir daugiakultūrių asociacijų, etninių ir religinių mažumų asociacijų, politinių partijų, darbo rinkos organizacijų, ministerijų, regioninių valdžios institucijų ir savivaldybių.

Maltoje veikiantis „Teatru Salesjan“ sukūrė atsiliepimų apie esamus projektus sistemą. Taip siekiama surinkti informaciją apie moterų, dalyvaujančių projekte „Capcapcaplaq“, patirtis ir jų atsiliepimus. Veikla apima reguliarias konsultacijas su pabėgėliais, siekiant atsižvelgti į jų indėlį ir nuomones apie paslaugų kokybę viso programos ciklo metu. Siekiant stebėti ir analizuoti atitinkamus projektus, taip pat sistemingai renkami pagrindiniai veiklos duomenys.

Gdansko miestas (Lenkija) pranešė, kad sudaryta pirmoji Lenkijos imigrantų taryba, kuri konsultuos merą ir kitas vietos valdžios institucijas su migrantų ir pabėgėlių integracija susijusiais klausimais ir klausimais dėl aktualios politikos. Siekiant reprezentuoti imigrantų įvairovę, atrinkti savanoriai yra skirtingos kvalifikacijos, išsilavinimo ir religinių įsitikinimų. Nepaisant ribotų kompetencijų ir nepakankamo nuosavo biudžeto, ši taryba pasirodė esanti ypač naudinga COVID-19 pandemijos metu kaip tiesioginė informacijos apie užsieniečių ir pabėgėlių poreikius teikėja.

Gdansko vienodo požiūrio centras yra saugi vieta, kur galima pateikti skundus dėl diskriminacijos, be kita ko, tautybės, rasės ar religijos pagrindu. Centras turi septynis punktus, kuriuos valdo kelios skirtingos NVO, atspindinčios žmonių grupių įvairovę.

2016 m. Varšuvos rotušė parengė Aktyvių gyventojų vadovą. Jis buvo išverstas į anglų, ukrainiečių ir vietnamiečių kalbas. Vadove pristatomos galimybės užsieniečiams, nesvarbu koks jų teisinis statusas, dalyvauti miesto veikloje (pvz., dalyvaujamojo biudžeto sudarymo procese ir vietinėse iniciatyvose).

NVO IR PASLAUGŲ TEIKĖJŲ, DIRBANČIŲ SU PABĖGĖLIAIS, GEROSIOS PRAKTIKOS PAVYZDŽIAI

PROCESO PRIEINAMUMAS

Turkijoje Zeitinburnu savivaldybės Šeimos, moterų paramos ir neįgaliųjų centras (AKDEM) vykdo įvairias rajono pabėgėlių socialinės apsaugos, pragyvenimo šaltinių, socialinės sanglaudos ir koordinavimo programas. AKDEM yra savivaldybei priklausantis bendruomenės centras, skirtas nepalankioje padėtyje esančioms bendruomenėms. Pažeidžiamų asmenų atžvilgiu jis laikosi holistinės perspektyvos, nepriklausomai nuo tų asmenų teisinio ar pilietinio statuso. Atsižvelgiant į AKDEM darbo sritį ir įtraukų požiūrį, pabėgėlių moterys ir vaikai įtraukiami į socialinės apsaugos paslaugas ir įgalinimo veiklą centre, kol jų motinos dalyvauja tekstilės dirbtuvėse ir turkų kalbos pamokose. Paslaugos teikiamos keliomis kalbomis, nes yra susirūpinimą keliančių asmenų iš įvairių šalių, įskaitant pabėgėlius iš Sirijos ir Afganistano.

Mazovijos vaivadijos administracijoje pateikiama pildyti anketa užsieniečiams, kurie siekia legalizuoti savo buvimą Lenkijoje. Joje pateikiama klausimų apie užsieniečių pasitenkinimą Mazovijos vaivadijos administracijos paslaugomis.

Imigrantų ir imigrantų paramos centre („Centrum Wsparcia Imigrantów i Imigrantek“) Gdanske veikia Imigrantų teisių apsaugos punktas, teikiantis pagalbą imigrantams, patyrusiems nevienodą elgesį dėl tautybės tokiose srityse kaip darbas, būstas, saugumas, mokykla, oficialaus pobūdžio reikalai.

REPREZENTATYVUMAS

Lenkijos asociacija „Už Žemę“ yra nedidelė mėgėjų organizacija, užsiimanti pabėgėlių integracija viename iš pabėgėlių centrų Lenkijoje. Visi jos veiksmai atliekami konsultuojantis su pabėgėliais. Siekiant padėti moterims pabėgėlėms, įkurtas Moterų susitikimų klubas, kuriame jos mokosi amatų iš lenkų moterų. Ateityje planuojama kurti socialinę įmonę, kurioje pabėgėlės galėtų kurti ir parduoti savo rankdarbius, kad užsitikrintų finansinę nepriklausomybę.

Somalia fondas – daugiakultūre organizacija, atvira visiems migrantams, neatsižvelgiant į jų tautybę ar religiją. Jai vadovauja įvairių tautybių migrantai ir lenkai. Glaudžiai bendradarbiaudami su pabėgėliais, jie vykdo įvairius projektus: 1) „Nieko apie mus – be mūsų“ tikslas – konsultuoti užsieniečius klausimais, susijusiais su jų poreikiais, ir siūlyti jų problemų sprendimus; 2) Tarpkultūrinis migrantų organizacijų inkubatorius padeda užsieniečiams steigti ir valdyti savo organizacijas; 3) „Verslumo ABC“ – išsamus kursas, kaip įsteigti ir valdyti savo verslą. Baigę tokius kursus užsieniečiai gauna tolesnę individualią paramą.

SUŽINOKITE DAUGIAU: NAUDINGA MEDŽIAGA, NUORODOS

Europos miestų koalicija prieš rasizmą, ECCAR 10 punktų veiksmų plano priemonių rinkinys, skirtas lygybei miestų politikoje prieš rasizmą užtikrinti, 2017 m.

Lygybės priemonių rinkinys yra vadovas, kurio paskirtis – padėti miestams įgyvendinti vietinę politiką, kuri padėtų sėkmingai kovoti su rasizmu ir rasine diskriminacija arba kuria būtų koreguojama esama politika.

SHARE tinklo internetinis seminaras, Dalyvavimas ir bendra kūryba siekiant pabėgėlių ir migrantų integracijos ES⁶, 2020 m. gruodžio 15 d.

SHARE tinklas pabrėžia 10 pagrindinių principų ir svarstymų, kaip įgyvendinti dalyvavimo ir bendros kūrybos metodus įtraukiant pabėgėlius ir migrantus.

Torfa M., Pabėgėlių vadovaujamos organizacijos (PVO) Europoje: indėlis į politiką, galimybės ir iššūkiai, ECRE darbinis dokumentas, 2019 m.

Šiame darbe vertinama, ar pabėgėlių vadovaujamos organizacijos gali teigiamai prisidėti ieškant politikos ir praktinių pabėgėlių problemų sprendimų ir kodėl jos praktiškai nėra įtraukiamos į prieglobsčio ir integracijos politikos ar praktikos kūrimą, vertinimą ir aptarimą ES lygmeniu.

UNHCR, Saugesni ir stipresni. Pabėgėlių moterų, perkeltų į JK, patirtis, 2020 m.

Šioje ataskaitoje pateikiamos pabėgėlių moterų, kurios buvo perkeltos į Jungtinę Karalystę (JK) pagal JK vyriausybės perkėlimo programas, apsaugos ir integracijos padėties dalyvaujamojo vertinimo išvados.

UNHCR, Geresnė pabėgėlių apsauga ES ir visame pasaulyje: UNHCR pasiūlymai, siekiant atkurti pasitikėjimą geresniu valdymu, partneryste ir solidarumu, 2016 m.

Šiame dokumente pateikiama vizija, kaip būtų galima sukurti tiek vidaus, tiek išorės aspektais visapusišką ES prieglobsčio ir pabėgėlių politiką, siekiant sudaryti palankesnes sąlygas per ilgesnį laikotarpį sukurti nuoseklias ES masto priemones, kurios padėtų veiksmingai spręsti judėjimo klausimus ir į juos reaguoti.

UNHCR, UNHCR priemonių rinkinys. Dalyvaujamas vertinimas vykdamas veiklą, 2006 m.

Šiame UNHCR priemonių rinkinyje aprašomi veiksmai, kurių reikia imtis norint atlikti dalyvaujamojo vertinimą kartu su pabėgėliais ar kitais susirūpinimą keliančiais asmenimis. Dalyvaujamas vertinimas apibūdinamas kaip „partnerystės su įvairaus amžiaus ir kilmės vyriškosios ir moteriškosios lyties pabėgėliais kūrimo procesas skatinant prasmingą įsitraukimą per struktūrinį dialogą“.

5.5 VIETOS BENDRUOMENĖS ĮTRAUKIMAS IR SAVANORYSTĖS SKATINIMAS

Mobilizuokite priimančiosios visuomenės išteklius ir puoselėkite pasitikėjimą ir teigiamą tapatybę

Vietinės bendruomenės dalyvavimas yra esminis visapusiško požiūrio elementas. Integracija yra dvipusis procesas, kuriam būtina priimančiosios visuomenės parama ir aktyvus vaidmuo. Integracijos specialistai turėtų populiarinti vietinių gyventojų vaidmenį, pabrėžti jų atsakomybę ir skatinti pilietines iniciatyvas. Pagrindinis tikslas – skatinti palankią socialinę aplinką, kurioje nebūtų ksenofobijos ir diskriminacijos. Vienas iš pagrindinių būdų, kaip vietos valdžios institucijos ir paslaugų teikėjai gali siekti šio tikslo, yra savanoriškos veiklos iniciatyvų, skirtų pabėgėlių integracijai, rėmimas.

Savanoriška veikla labai prisideda prie integracijos, lavindama pabėgėlių ir migrantų įgūdžius, padėdama kurti asmeninius tinklus ir papildydama (daug kur netgi pakeisdama) valstybių integracijos politiką. Tokios iniciatyvos padeda stiprinti socialinę, ekonominę ir kultūrinę integraciją per vietinės kalbos ir kultūros pažinimą ir individualią paramą. Jos yra svarbios atvykimo ir priėmimo etapuose, nes gali prisidėti prie pastogės suteikimo ir ankstyvos orientacijos, taip pat ilgalaikės įtraukties rėmimo.

SAVANORIŠKOS VEIKLOS RĖMIMO NAUDA

- Dažnai – prieinamesnė ir novatoriškesnė nei sukurtos integracijos programos
- Lengvai išbandoma ir įgyvendinama dėl platesnės praktikų, dalyvaujančių žmonių tarpusavio veikloje, įvairovės
- Savanorių ir vietinių gyventojų profesinė patirtis ir žinios apie savo sritį gali būti naudingos visai bendruomenei
- Greitos, lanksčios ir bendradarbiaujančios startuolių struktūros, leidžiančios įgyvendinti iniciatyvas „iš apačios į viršų“ ir suteikiančios galimybę šiame procese dalyvauti virtualiojoje erdvėje
- Sprendimai, pagrįsti piliečių dalyvavimu ir visuomenės parama
- Privatūs socialiniai tinklai ir naujos technologijos, įskaitant dažnai naudojamą programėles ir internetines platformas
- Didesnis matomumas ir pasiekiamumas, daugiau dėmesio komunikacijai, palyginti su daugeliu sukurtų integracijos programų

SĖKMĖS VEIKSNIAI: GEROSIOS PRAKTIKOS PASIEKIMO KRITERIJAI

Individualiai pritaikyta ir nuolatinė pagalba: palengvinkite ilgalaikę socialinę įtrauktį, pasitelkdami nuolatinę individualią ar tarpusavio mentorystę, leidžiančią kurti pasitikėjimą ir ilgalaikius santykius.

Visų pagalbinių modelių pasirinkimas: tikslingai išnaudokite ir derinkite visas savanoriškos veiklos formas, įskaitant laisvalaikį, švietimą, užimtumą, šeimą ir „biurokratinę“ mentorystę.

Visų dalyvaujančių asmenų tarpkultūrinės kompetencijos ugdymas: planuokite veiklą taip, kad būtų stiprinami savanorių ir naudos gavėjų tarpkultūriniai įgūdžiai ir supratimas.

Jau įsikūrusių imigrantų įtraukimas: sutelkite anksčiau atvykusius pabėgėlius ir iš migrantų šeimų kilusius asmenis – įtraukdami juos į savanoriškas veiklas statykite tiltus ir veikite kaip tarpkultūrinės kompetencijos šaltinis.

Paramos susiejimas su informuotumo didinimu: gerinkite visuomenės nuomonę apie integraciją ir puoselėkite „priėmimo kultūrą“, stiprindami savanorišką veiklą kaip pilietinės visuomenės atsaką ir pabrėždami pabėgėlių ir migrantų įsitraukimą į pilietinę veiklą.

Tikslus savanorių įnašų suderinimas su konkrečiais pabėgėlių poreikiais: naudokite internetinius suderinimo priemonių rinkinius ir savanorystės duomenų bazes, kad sistemingai suburtumėte savanorystei nusiteikusius veikėjus ir parodytumėte paramos teikimo galimybes.

Laikas ir vieta atsižvelgiant į poreikius: organizuokite veiklą ne darbo metu (savaitgaliais, vakarais) ir kaimynystėje arba šalia priėmimo centrų, kuriuose gyvena paramos gavėjai.

SAVANORIŠKŲ INICIATYVŲ SKATINIMO KONTROLINIS SĄRAŠAS

Šiame kontroliniame sąrašė išsamiai aprašomas nuoseklus procesas, padedantis organizacijoms suplanuoti ir nustatyti visas būtinas užduotis, kurios turi būti įgyvendintos skatinant savanoriškas iniciatyvas.

Mokykite ir koordinuokite savanorius mentorius ir suveskite juos su pabėgėliais ir migrantais, gyvenančiais tam tikroje vietovėje ir turinčiais tą pačią profesiją ar pomėgius.

Sutelkite dėmesį į iniciatyvas, kurios yra orientuotos į mokymąsi, kad būtų skatinamas kalbų mokymasis ir galimybės įgyti profesinį ir aukštąjį išsilavinimą, siekite kurti pasiūlymus, kurie papildytų kalbų mokymąsi ir socialinę orientaciją įgyvendinant nusistovėjusią integracijos politiką.

Sudarykite galimybę pasinaudoti bendraamžių ugdytojų parama, ypač teikiant pagalbą mokiniams atliekant namų darbus, ruošiantis egzaminams ir perėjimo į mokyklą ir darbo rinką laikotarpiu.

Skatinkite mišrų mokymąsi, kultūrinę ir laisvalaikio veiklą, susijusią su savanorių ir pabėgėlių bei migrantų talentais ir pomėgiais, įskaitant, pvz., maisto gaminimą, sportą, menus ir amatus, kad suaktyvintumėte pabėgėlių ir migrantų socialinius ir kultūrinius išteklius ir paskatintumėte tarpkultūrinį mokymąsi.

Skatinkite su užimtumu ir savarankišku darbu susijusias mentorystės programas, daugiausia dėmesio skirdami motyvacijai, pvz., profesiniams kontaktams, socialinių ir emocinių įgūdžių lavinimui ir ypatingų poreikių, pvz., jaunų suaugusiųjų ir moterų, tenkinimui.

Skatinkite šeimos mentorystės programas, kurios padėtų atkurti šeimos ryšius atskirtoms šeimoms ir vaikams, kurie gyvena vieni, siūlytų emocinę paramą ir patarimus, kad šie asmenys pasijustų laukiami, taip pat teisinį atstovavimą nelydimiems nepilnamečiams.

Skatinkite veiklas, kurių tikslas – lydėti atvykėlius tvarkantis reikalus, susijusius su biurokratinėmis registravimo ir įsikūrimo procedūromis. Tai galėtų daryti savanoriai, žinantys, kaip orientuotis atitinkamose valstybinėse ir vietinėse tarnybose, siekiant patenkinti individualius atvykėlių poreikius ir interesus.

Išnaudokite internetinės informacijos, orientavimo ir vertimo priemonių rinkinių potencialą.

Informuokite apie paramą, dalyvaukite viešuose debatuose ir pritraukite daugiau visuomenės ir žiniasklaidos dėmesio. Naudokite viešąsias kampanijas atvykėliams suvesti su vietiniais kaimynais, kad mažėtų gandų ir didėtų tokių asmenų priėmimas bendruomenėse, pasitikėjimas jais ir noras jiems padėti.

SAVANORYSTĖS RĖMIMO GEROJI PRAKTIKA

INDIVIDUALIAI PRITAIKYTA IR NUOLATINĖ PAGALBA

Suomijoje „Womento“ nuo 2012 m. suteikia išsilavinusioms migrantėms moterims gyvenimo instruktorių. „Womento“ pareigūnai suranda moteriai imigrantei mentorių, kuris supažindina su suomių darbo kultūra, padeda įtvirtinti suomių kalbos žodyną, susijusį su konkrečia profesine sritimi, arba rašyti ir pateikti paraiškas ir gyvenimo aprašymą. Kiekviena pora dirba individualiai. Paslauga yra nemokama.

Serbijoje vykdoma programa „Pabėgėliai pabėgėliams“ (R4R) yra bandomoji projekto veikla, kurią Belgrado žmogaus teisių centras įgyvendina nuo 2021 m. balandžio mėn., bendradarbiaudamas su UNHCR biuru Serbijoje. R4R apima keitimąsi patirtimi tarp pabėgėlių, kurie jau ilgą laiką gyvena šalyje, ir pabėgėlių bei prieglobsčio prašytojų, kuriems reikia papildomos paramos integruojantis į Serbijos visuomenę. Pabėgėlių padėjėjai gali padėti žmonėms, atsidūrusiems panašioje situacijoje, veiksmingiausiu būdu integruotis ir sužinoti daugiau apie savo teises ir pareigas. Jie gali įgalinti kitus pabėgėlius, dalydamiesi asmenine patirtimi ir įvairiais įgūdžiais bei žiniomis, kurios yra būtinos norint pradėti naują gyvenimą Serbijoje.

VISŲ PAGALBOS MODELIŲ NAUDOJIMAS

Suomijos tinklas „Skaitykime kartu“ (angl. „Let’s Read Together“) yra nacionalinis tinklas, nuo 2004 m. skatinantis Suomijos imigrančių moterų ir mergaičių raštingumą ir suomių kalbos mokymąsi ir padedantis joms integruotis į Suomijos visuomenę. Mokymosi grupės susirenka kartą per savaitę, užsiėmimai trunka dvi valandas. Tinklas taip pat rengia seminarus, praktinius užsiėmimus ir leidžia mokomąją medžiagą.

PARAMOS SUSIEJIMAS SU INFORMUOTUMO DIDINIMU

„Tolerantiškos Estijos“ koncertai Estijoje pritraukė didžiulę auditoriją ir imti sieti su viešomis diskusijomis bendradarbiaujant su didžiosiomis žiniasklaidos priemonėmis. Siekiant suteikti pabėgėlių krizei žmogiškąjį aspektą ir atkreipti dėmesį į asmenų likimą, pagrindinis daugelio kultūros iniciatyvų elementas buvo tiesioginis pabėgėlių muzikantų ir atlikėjų dalyvavimas ir matomumas.

TIKSLUS SAVANORIŲ ĮNAŠŲ SUDERINIMAS SU KONKREČIAIS PABĖGĖLIŲ POREIKIAIS

Suomijoje „vieno langelio“ principu veikianti daugiakalbė programėlė atsirado kaip vietos iniciatyva (pvz., „[Choose Your Future](#)“ – tai paprasta ir greita mobilioji paslauga migrantams, padedanti pažinti miestą, kuriame jie gyvena, surasti įdomių renginių ir suteikianti galimybę susitikti su žmonėmis). Startuolis „[Funzi](#)“ siūlo prieglobsčio prašytojams skirtą „mokymosi paketo“ programėlę, teikia patikimą informaciją mobiliųjų telefonų naudotojams ir palengvina jų integraciją Suomijoje.

Suomijoje „[Startup Refugees](#)“ parėmė šimtus imigrantų ir pabėgėlių, kurie siekė savo svajonės tapti verslininku. Programą vykdo žinomi verslininkai. Ji apima 300 verslo, viešųjų ir NVO partnerių tinklą, be to, ją remia 300 savanorių, kurie padeda lavinti verslumo įgūdžius priėmimo centruose, padeda surasti tinkamus mentorius ir inicijuoja verslo inkubatorius.

VISŲ DALYVAUJANČIŲ ASMENŲ TARPKULTŪRINĖS KOMPETENCIJOS UGDYMAS

[Kirono universitetas](#) Vokietijoje sukūrė internetinę mokymosi platformą viso pasaulio pabėgėliams ir nepakankamai aprūpintoms Artimųjų Rytų bendruomenėms. Į dvejų metų trukmės informatikos, inžinerijos, verslo ir ekonomikos bei socialinių mokslų studijas užsiregistravo 1 500 būsimų studentų. Studentai padeda vieni kitiems dalyvaudami internetinėse ir fizinių susitikimų studijų grupėse ir, išlaikę pirmąjį internetinį etapą, gali pasinaudoti galimybe studijuoti viename iš 22 bendradarbiaujančių universitetų.

SUŽINOKITE DAUGIAU: NAUDINGA MEDŽIAGA, NUORODOS

EESC Brochure, How Civil Society Organisations Assist Refugees and Migrants in the EU: Successful experiences and promising practices from the 2016 EESC Civil Society Prize (EESRK brošiūra „Kaip pilietinės visuomenės organizacijos padeda pabėgėliams ir migrantams ES: sėkmingos patirtys ir perspektyvi praktika iš 2016 m. EESRK pilietinės visuomenės apdovanojimų“), 2017 m.

Šiame leidinyje pateikiama bendra pilietinės visuomenės iniciatyvų siekiant sėkmingai integruoti pabėgėlius ir migrantus į ES apžvalga.

EWSI Editorial Team, Comparative analysis: Voluntary and citizens' initiatives before and after 2015 (EWSI redakcinė kolegija, Lyginamoji analizė: savanoriškos ir piliečių iniciatyvos iki ir po 2015 m.), Europos integracijos svetainė, 2016 m.

Europos integracijos interneto svetainėje pateikiama savanoriškų iniciatyvų, atsiradusių visose ES valstybėse narėse, analizė, įskaitant kiekvienos šalies apžvalgą. Naujos iniciatyvos registruojamos, lyginamos su keliomis senesnėmis iniciatyvomis, analizuojamos jų inovacijos, pridėtinė vertė ir galimas poveikis integracijai.

Sirius Network, Mentoring: What can support projects achieve that schools cannot? (tinklas „Sirius“, mentorystė: ką iš to, ko negali pasiekti mokyklos, gali pasiekti paramos projektai?), 2014 m.

Šioje santraukoje nagrinėjama mentorystės nauda ir mentorystės organizacijų profesionalizacija, aptariama, kaip politikos formuotojai gali kurti mentorystės ir kitus švietimo paramos projektus, kad jie taptų neatsiejama švietimo aplinkos dalimi. Joje taip pat pabrėžiami sėkmingos mentorystės patirties pavyzdžiai, daugiausia dėmesio skiriant neatskleistų migrantų vaikų talentų ir potencialo ugdymui.

UNHCR, A Community-based Approach in UNHCR Operations (Bendruomeninis požiūris į UNHCR operacijas), 2008 m.

Šio UNHCR vadovo paskirtis – padėti personalui įgyvendinti bendruomeninį požiūrį operacijose, siekiant užtikrinti, kad susirūpinimą keliantys žmonės būtų visų sprendimų, turinčių įtakos jų gyvenimui, priėmimo proceso centre.

United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR), International Olympic Committee (IOC), Terre des hommes organisation (TdH), Sport for Protection Toolkit Programming with Young People in Forced Displacement Setting (Jungtinių Tautų vyriausiasis pabėgėlių reikalų komisaras (UNHCR), Tarptautinis olimpinis komitetas (IOC) ir organizacija „Terre des hommes“ (TdH), programos „Sportas apsaugai“ (TdH), programos „Sportas apsaugai“ priemonių rinkinys. Programavimo veikla su jaunais žmonėmis priverstinio perkėlimo sąlygomis), 2018 m.

Šis programos „Sportas apsaugai“ priemonių rinkinys apima gaires dėl Olimpino prieglobsčio fondo darbo ir gali būti pasitelkiamas įvairių organizacijų ir suinteresuotųjų šalių, siekiant geriau suprasti ir veiksmingai įgyvendinti programos „Sportas apsaugai“ veiklas.

Wolffhardt, A., Conte, C. & Huddleston, T., The European Benchmark for Refugee Integration: A Comparative Analysis of the National Integration Evaluation Mechanism In 14 EU Countries (Europos pabėgėlių integracijos etalonas. Nacionalinio integracijos vertinimo mechanizmo 14-oje ES šalių lyginamoji analizė), Varšuva, Briuselis, 2019 m.

Šioje NIEM ataskaitoje pateikiamas lyginamasis, rodikliais pagrįstas 14 ES šalių egzistuojančių pabėgėlių integracijos sistemų vertinimas. Analizė orientuota į teisinius rodiklius, politinius rodiklius ir rodiklius, pagal kuriuos vertinamas integravimas, politikos koordinavimas, taip pat pastangos, susijusios su priimančiosios visuomenės dalyvavimu ir įtraukimu.

5.6 VISAPUSIŠKOS PARAMOS INTEGRACIJAI IR ĮTRAUKČIAI SIEKIMAS

Susisieki su kitais paslaugų tiekėjais ir bendradarbiaukite, kad panaikintumėte sistemos spragas

Visapusiškam požiūriui į pabėgėlių integraciją reikia visos vyriausybės ir visos visuomenės atsako. Tai reiškia tvarų, partnerystę pagrįstą visų susijusių veikėjų, įskaitant nacionalines, regionines ir vietos valdžios institucijas, viešųjų paslaugų teikėjus, socialinius partnerius ir pilietinę visuomenę, bendradarbiavimą. Taip pat būtinas struktūriškas ilgalaikis integracijos finansavimas ir stabilus vietos institucijų ir pilietinės visuomenės organizacijų finansavimas. Bendradarbiavimas ir bendras politikos įgyvendinimas padeda kurti kryptingesnę politiką, geriau atliepiančią pabėgėlių poreikius ir perspektyvas.

Dėl didesnio legitimumo, kuris atsiranda dėl platesnio žmonių ir institucijų įsitraukimo ir dėl didesnės pilietinės visuomenės ir vietos ir (arba) regionų veikėjų įsitraukimo apimties, politika taip pat gali tapti tvaresnė ir daryti didesnę poveikį. Gaudamos aktyvią valstybės institucijų paramą už teikiamą pagalbą, NVO gali prisidėti prie ilgalaikio pabėgėlių įtraukimo į priimančiąją visuomenę skatinimo.

DARBO SU PABĖGĖLIAIS NAUDA

- Stabilios ir ilgalaikės įvairių suinteresuotųjų šalių partnerystės įvairiuose valdymo lygmenyse, įgalinančios veikėjus prisidėti prie pabėgėlių integracijos proceso
- Integracijos ir įvairovės valdymo integravimas į visas susijusias sritis, paslaugas ir politikos sritis
- Sustiprintas regioninių ir vietos valdžios institucijų koordinavimas pabėgėlių integracijos srityje
- Geresnis vietos valdžios institucijų ir užimtumo, sveikatos apsaugos, būsto ir švietimo įstaigų, valdybų ir paslaugų teikėjų koordinavimas
- Ilgalaikę pabėgėlių įtrauktį skatinantis nuolatinis išteklių ir paramos teikimas vietos valdžios institucijoms, NVO ir ne pelno paramos organizacijoms

SĖKMĖS VEIKSNIAI: GEROSIOS PRAKTIKOS PASIEKIMO KRITERIJAI

Įvairios suinteresuotosios šalys ir kelių lygių strategija: kartu parenkite išsamią integracijos strategiją, įtraukdami regionines ir vietos valdžios institucijas, paslaugų teikėjus ir pilietinę visuomenę.

Priklausomybės jausmas ir dalyvavimas: remkite nuolatinį pabėgėlių įtraukimą ir konsultacijas pilietinės veiklos, vietos bendruomenės socialinio gyvenimo ir sprendimų priėmimo srityse.

Priimančiosios visuomenės įtraukimas: pripažinkite integraciją kaip dvipusį procesą ir remkite aktyvų priimančiosios visuomenės vaidmenį siekiant geriau įgyvendinti viešąją vietos politiką.

Struktūrinio finansavimo prieinamumas: užtikrinkite tvarias, įvairias ir pakankamas integracijos įgyvendinimo priemones, kad būtų galima išlaikyti tęstinumą ir apimtį didinimą. Daugelyje šalių ir kontekstų tai reiškia galimybę vietos valdžios institucijoms, pilietinei visuomenei ir pabėgėlių vadovaujamos organizacijoms gauti ES finansavimą.

RYŠIO SU KITAI PASLAUGŲ TEIKĖJAIŠ UŽMEZGIMO, VEIKLOS KOORDINAVIMO IR SISTEMOS SPRAGŲ NAIKINIMO KONTROLINIS SĄRAŠAS

Šiame kontroliniame sąrašė išsamiai aprašomas nuoseklus procesas, padedantis organizacijoms planuoti ir nustatyti visas būtinas užduotis, kurias reikia atlikti norint užmegzti ryšį su kitais paslaugų teikėjas ir koordinuoti veiklą.

Kurkite strategijas, kuriose nurodomi su priimančia visuomene siejami lūkesčiai arba ji įpareigojama aktyviai dalyvauti ir sudaryti palankias sąlygas naudos gavėjams.

Kurkite pabėgėlių integraciją skatinančias strategijas, įtraukdami **regionines, vietos valdžios institucijas ir paslaugų teikėjus**, ir numatykite šių strategijų įgyvendinimo priemones.

Sukurkite daugelį suinteresuotųjų šalių apimančią mechanizmą, kad galėtumėte kartu rengti išsamias integracijos ir įtraukties strategijas ir peržiūrėti veiksmus, praktiką, paslaugas ir integracijos rezultatus, derindami juos su atitinkamais partneriais (vietos valdžios institucijomis, NVO, socialiniais partneriais, moksliniais tyrimais, institucijomis ir kt.).

Kurkite regionines partnerystes, kad užtikrintumėte pabėgėlių ir migrantų įtrauktį ir integraciją kaimo vietovėse, nes jų padėtis gali būti pažeidžiamesnė dėl tokių vietovių atokumo, izoliacijos ir ribotos prieigos prie tikslinių paslaugų.

Skatinkite viešąją politiką papildančias savanoriškas iniciatyvas, finansuodami tokių iniciatyvų koordinavimą visais lygmenimis, įtraukdami jas į standartinius pasiūlymus dėl pabėgėlių integracijos (daugiau informacijos: [5.5 Vietos bendruomenių įtraukimas ir savanorystės skatinimas](#)).

Remkite pabėgėlių įsitraukimą į pilietinę veiklą tiek tikslingai informuodami apie pabėgėlių teises ir galimybes įsitraukti į tokią veiklą, tiek siūlydami organizacijoms priemones, padedančias susisiekti su pabėgėliais.

Sukurkite instituciją, kuri konsultuotųsi su pabėgėliais klausimais, susijusiais su jų integracija ir įtrauktimi, ir įtraukite į šią veiklą pabėgėlių asociacijas arba išrinktą atstovą kaip nuolatinį narį, suteikite priemones steigti nuolatinius konsultacijų organus.

Reguliariai vykdykite ir finansuokite kampanijas, kurių paskirtis – priimančiosios visuomenės supažindinimas su pabėgėlių padėtimi, kova su diskriminacija ir kova su išankstiniu nusistatymu bei klaidingu supratimu.

Kaip valstybės institucija, kuri valdo ar išmoka ES lėšas, suteikite pilietinės visuomenės organizacijoms ir vietos valdžios institucijoms **galimybę gauti ES finansavimą**. Informuokite šiuos veikėjus apie finansavimo galimybes ir įtraukite juos kaip partnerius į atitinkamų fondų nacionalinio programavimo procesą.

Strategiškai išnaudokite ES ar kitą tarptautinį finansavimą, kad panaikintumėte paramos sistemos spragas, išbandykite naujas iniciatyvas ir atsižvelkite į egzistuojančius modelius ir sukauptą patirtį. Visiškai išnaudokite visas turimas priemones, įskaitant, be kita ko, Europos socialinį fondą ([ESF](#)) ir Prieglobsčio migracijos ir integracijos fondą ([PMIF](#)).

VISAPUSIŠKO POŽIŪRIO TAIKymo GEROSIOS PRAKTIKOS PAVYZDŽIAI

ĮVAIRIOS SUINTERESUOTOSIOS ŠALYS IR KELIŲ LYGIŲ STRATEGIJA

Serbijoje vietos veiksmų planais (VVP) siekiama pagerinti tikslinių priverstinai perkeltų asmenų ir migrantų kategorijų gyvenimo ir socialinius bei ekonominius standartus. Šių kategorijų asmenų problemas ketinama spręsti planingai ir atsižvelgiant į ilgalaikę perspektyvą.

Tai daroma kuriant priemones ir veiksmus, kurie yra visiškai pritaikyti prie tikrų poreikių. Tai leidžia ekonomiškiau panaudoti išteklius (materialinius, techninius, žmogiškuosius ir institucinius) per atitinkamų vietos institucijų ir kitų vietos partnerių tinklus. LAP pateikia turimus kiekvienos skirtingos priverstinai perkeltų migrantų kategorijos duomenis apie amžių, lytį ir išsilavinimo poreikius ir nustato prioritетines grupes arba labiausiai pažeidžiamus pogrupius. Vietos valdžia rūpestingai registruoja šių gyventojų problemas, poreikius ir atitinkamai suplanuoja arba siūlo sprendimus. Nustatomi konkretūs su kiekviena iš nustatytų skirtingų priverstinai perkeltų migrantų kategorijų susiję tikslai. Pavyzdžiui, vienas iš Bačka Topolės savivaldybės LVP 2020–2024 m. laikotarpio tikslų yra sudaryti sąlygas stiprinti prieglobsčio

prašytojų ir migrantų poreikių toleravimą ir didinti supratimą, gerinant gyvenimo kokybę vietos bendruomenėje, įrengiant erdves sveikatos, švietimo, kultūros ir kitoms paslaugoms, vaikų ir sporto žaidimų aikšteles. Vietos planai rengiami bendradarbiaujant su atitinkamomis kiekvienos savivaldybės institucijomis ir įgyvendinami kartu su įvairiomis suinteresuotosiomis šalimis.

Lenkijoje į Mazovijos regiono migrantų integracijos modelio tarybą susibūrė įvairūs subjektai, užsiimančys užsieniečių integracija: Mazovijos vaivadijos administracija, Švietimo valdyba, Socialinės pagalbos centras, Varšuvos darbo birža, Lenkijos „Caritas“, Lenkijos migracijos forumo fondas, Somalio fondas, užsienio kalbų mokymosi fondas „Linguae Mundi“, Teisinės intervencijos asociacija ir Dialogo ir tolerancijos fondas. Tarybos tikslas buvo nustatyti užsieniečių situaciją ir poreikius įvairiose integracijos srityse ir parengti rekomendacijas. Taryboje vykusių konsultacijų išvados buvo panaudotos leidinyje „Užsieniečiai Lenkijoje. Vadovas žmonėms, dirbantiems su migrantais“. Be to, buvo parengtas dokumentas

„Migrantų integracijos Mazovijos provincijoje strategijos prielaidos“. Šie dokumentai suteiks pagalbą vykdam integracijos veiklą Mazovijos provincijoje ir bus naudojami kuriant nacionalinę imigrantų integracijos strategiją.

Skonės partnerystė Švedijoje labai daug dėmesio skiria ilgalaikiam darbui, siekiant įtraukti ir pažinti atvykusius migrantus. Ši partnerystė yra regioninė praktika, apimanti daug savivaldybių. Organizacijos, atsakingos už atvykėlių priėmimą ir įsikūrimą Skonėje, susibūrė į Skonės partnerystę, kad galėtų bendrai kurti metodus ir užtikrintų sąlygas prioritetiniams poreikiams tenkinti, kai būtinas regioninis bendradarbiavimas ir išteklių koordinavimas.

Bulgarijoje Sofijos savivaldybės Oborištės rajonas yra viena iš pirmųjų ir vienintelė Bulgarijos vietos valdžios institucija, įgyvendinanti nacionalinę pabėgėlių integracijos politiką. Oborištė priima daugybę pabėgėlių šeimų, norinčių apsigyventi Sofijoje, ir pagal savo kompetenciją siūlo joms

pirminę integracijos paramą iki 6 mėnesių. Šios paslaugos apima būstą, pagalbą užsirašant į vietines valstybines mokyklas, taip pat savivaldybės socialinę paramą, kai ji priklauso. Oborištės pastangos integruoti pabėgėlius prasidėjo 2020 m. perkėlus 2 daugiavaikes šeimas, kurios ieškojo prieglobsčio Bulgarijoje (iš viso 15 šeimos narių). 2021 m. Oborištė priėmė 5 šeimas (iš viso 27 šeimos narius) pagal AMIF finansuojamą projektą „Kartu už integraciją“. Projekte dalyvauja daug suinteresuotųjų šalių, jam vadovauja Bulgarijos Raudonasis Kryžius ir kiti du partneriai: Sofijos savivaldybės Vitošos rajonas ir fondo centras „Nadya“. Bulgarijos Raudonasis Kryžius šiai veiklai skiria socialinių darbuotojų ir vertėjų, o centras „Nadya“ – psichologų. Projektas bus vykdomas iki 2022 m. gruodžio mėn., o siekdamą užtikrinti tvarumą komanda jau yra pateikusi paraiškas dėl 2 naujų projektų finansavimo iš Europos ir tarptautinių lėšų.

Suomijos Raudonasis Kryžius koordinuoja ir plėtoja Nevyriausybių asociacijų tinklą.

Tinklas organizuoja susirinkimus 4 kartus per metus ir aptaria aktualias atvykėlių priėmimo ir integracijos temas. Tinklo susirinkimuose dalyvauja ir kai kurios ministerijos, todėl palaikomas informacijos srautas iš trečiojo sektoriaus į institucijas ir atvirkščiai. Vienas iš tinklo padėtų sukurti priemonių rinkinių yra integracijos platforma organizacijoms („kotoutumistarjotin“). Šis priemonių rinkinys padeda suprasti, kokias veiklas, padedančias atvykėliams integracijos procese, trečiojo sektoriaus veikėjai vykdo vietinėje teritorijoje. Platforma padeda išsiaiškinti veiklos pasiskirstymą tarp trečiojo sektoriaus veikėjų ir valdžios, pvz., savivaldybėje.

Pagal Lietuvos parengtą Užsieniečių integracijos į visuomenę 2018–2020 metų veiksmų planą, siekiant užtikrinti sėkmingą pabėgėlių integraciją į visuomenę, būtinas nuolatinis NVO, Savivaldybių asociacijos, švietimo, socialinių ir sveikatos priežiūros paslaugas teikiančių institucijų bendradarbiavimas ir koordinavimas. Veiksmų plane reikalaujama, kad švietimo institucijos

ir įstaigos regioniniu ir vietos lygmenimis rengtų mokymus švietimo darbuotojams, kad jie pagerintų tarpkultūrinius įgūdžius, sumažintų stereotipus ir propaguotų pagarbos įvairovei ir lygybei vertybes. Taip pat numatomi šviečiamieji renginiai, per kuriuos darbdaviai informuos darbuotojus apie pabėgėlių integracijos poreikius ir įvairovę lyties, amžiaus, kilmės šalies ir šeimos statuso aspektais. Plano tikslas – stebėti integracijos procesus ir politiką renkant kiekybinius ir kokybinius duomenis ir registruojant juos valstybės institucijose.

PRIIMANČIOSIOS VISUOMENĖS ĮTRAUKIMAS

Italijoje vykdomo projekto „[Diffondere diversita' rafforzare comunita'](#)“ paskirtis – kurti pabėgėliams ir prieglobsčio prašytojams darbo žemės ūkio sektoriuje galimybes ir remti vietinę plėtrą kaimo vietovėse. Projekte dalyvauja dvi vietos savivaldybės (Lozinės savivaldybė ir Červeno savivaldybė) ir „Valcamonica Bio Distretto“ – ekologinio ūkininkavimo tinklas, kurį sudaro 40 mažų įmonių. Projektu populiarinama paprasta, bet veiksminga darbo pasidalijimo forma, savo išteklius ir darbo jėgą sujungiant dviem ar daugiau įmonių. Iš esmės grupė darbdavių įprastomis sąlygomis samdo žemės ūkio darbininkus ir dalijasi jų paslaugomis ištisus metus. Tokia tvarka sumažina darbo sąnaudas, sukuria naujų darbo galimybių ir palaiko įdarbinimo žemės ūkyje sąžiningomis darbo sąlygomis skatinimą. Be to, žemės ūkio įmonės tampa tinklo dalimi, o tai gali suteikti dalyvaujančioms įmonėms pranašumų. Taip pat numatytas aktyvus priimančiosios visuomenės vaidmuo įgyvendinant šią tvarką – tiesiogiai įtraukiama savanoriška mažų žemės ūkio įmonių asociacija. Asociaciją sudarančios įmonės bendradarbiauja, kad paremtų viena kitą, taip pat jaunuosius ūkininkus ir jų šeimas, kurie aktyviai remia migrantus jų integracijos procese.

Emilijos-Romanijos regionas Italijoje sistemingai skatina [antrosios kalbos mokymąsi ir tarpkultūrinį tarpininkavimą](#) siekdamas įtraukti migrantus ir pabėgėlius į visuomenę ir reaguoti į pastaraisiais metais sparčiai didėjančią jų srautą. Tuo tikslu regionas bendradarbiauja su valstybinėmis mokyklomis, ne pelno sektoriumi, savivaldybėmis, kitomis viešosiomis įstaigomis ir vietos bendruomenėmis. Bendradarbiavimas su pilietine visuomene ir kooperatyvu vykdomas pagal daugiapakopę struktūrizuotą partnerystę. Briuselis (Belgija) priėmė [2018–2020 m. kovos su rasizmu ir diskriminacija veiksmų planą](#), siekdamas didinti informuotumą ir įtraukti į kovą su rasizmu

ir diskriminacija kiekvieną ministrą ir valstybės sekretorių. Planą sudaro 23 konkrečios politikos priemonės, kuriomis siekiama sukurti visuomenę, kurioje svarbiausios vertybės būtų tolerancija ir gyventojų solidarumas. Sukurta konsultacinė platforma, kad būtų galima bendrauti su Briuselio pilietinės visuomenės organizacijomis, norinčiomis bendradarbiauti ir dirbti pagal šį planą.

Suomijoje projektu „[Föreningsliv för alla](#)“ siekiama paremti migrantų socialinį dalyvavimą skatinant jų įsitraukimą į Suomijos asociacijas. Šis projektas suteikia migrantams galimybę mokytis naujos kalbos ne mokyklos aplinkoje, kurti neformalius tinklus ir užmegzti naujų prasmingų ryšių. Jakobstado regionas, įtraukdamas trečiąjį sektorių ir asociacijas, taiko vykdamas šį projektą sukurtą dvikryptį integracijos modelį.

Turkijos Gaziantepo miesto savivaldybės Moterų, šeimos, švietimo ir socialinių paslaugų departamentas 2014 m. įkūrė „Ensar“ bendruomenės centrą. Centras buvo sukurtas kaip saugi erdvė, kurioje Turkijos priimančiųjų bendruomenių nariai ir pabėgėliai galėtų bendrauti ir mokytis naujų įgūdžių. TMO pradėjo remti „Ensar“ bendruomenės centrą 2017 m. – jį atnaujino, rekonstravo, ėmė vykdyti socialines įtraukties ir popamokines veiklas. Centre gali lankytis bet kokio amžiaus, lyties ir tautybės asmenys. Veiklos ir paslaugos daro teigiamą poveikį bendruomenei, gerindamos pabėgėlių ir priimančiosios bendruomenės bendravimą, skatina geresnius ryšius ir sąveiką per socialinę veiklą.

PRIKLAUSOMYBĖS JAUSMAS IR DALYVAVIMAS

Švedijoje „Yalla Trappan“, darbo integracijos socialinė įmonė ir moterų kooperatyvas, valdomas ne pelno asociacijos, įsteigtos Malmėje, taiko socialinio verslumo gerąją praktiką. Ji organizuoja darbo mokymus trijose srityse: kavinių ir maitinimo paslaugų, siuvyklų, valymo ir konferencijų paslaugų. „Yalla Trappan“ taiko „mokymosi dirbant“ modelį, siekdama paskatinti imigrančių moterų, kurioms gresia didelė atskirties nuo darbo rinkos rizika, finansinę nepriklausomybę.

Suomijoje veikianti Suomijos pabėgėlių taryba organizuoja Pilietinės orientacijos kursus neseniai į Suomiją atvykusiems suaugusiems migrantams. Šie kursai suteikia išsamią informaciją apie gyvenimą ir darbą Suomijoje. Per kursus migrantai įgyja šalyje reikalingų pilietinių įgūdžių ir susipažįsta su suomių tautos istorija. Kursų tikslas – pagerinti pabėgėlių ir atvykėlių supratimą apie Suomijos visuomenę ir paaiškinti jų teises ir pareigas šalyje. Visus kursus veda paskirtas instruktorius, kalbantis ta pačia kalba kaip ir kursų dalyviai. Kurso koncepcijos, mokymo metodų aprašai ir vadovėliai visada prieinami savivaldybėse ir mokymosi įstaigose. Į šio projekto kūrimo etapą buvo įtrauktos

pagrindinės suinteresuotosios šalys, įskaitant Helsinkio regiono savivaldybes ir Užimtumo ir ekonomikos ministeriją.

Turkijos Jildirimo savivaldybė teikia pabėgėliams su apsauga, pragyvenimo šaltiniu ir socialine sanglauda susijusią paramą nuo pat situacijos, kai į Turkiją pradėjo vykti pabėgėliai iš Sirijos, pradžios. Rajone savivaldybė įsteigė Socialinės sanglaudos centrą, kuris yra viena iš pirmųjų iniciatyvų, skirtų pabėgėlių įtraukčiai į Turkijos savivaldybės teikiamas paslaugas. Centras buria pabėgėlius ir priimančiosios bendruomenės narius organizuodamas struktūrizuotą veiklą, pavyzdžiui, žaidimų terapiją, kad būtų lengviau užmegzti ryšius, susipažinti ir stiprinti problemų sprendimo įgūdžius. Centre taip pat organizuojamas informuotumo didinimas ir informacijos apie paslaugų prieinamumą sklaida. Be to, centras teikia paramą moterų kooperatyvams, kuriuose į veiklą įtraukiamos pabėgėlės, siekiant jas įgalinti ir suteikti savarankiškumo.

SUŽINOKITE DAUGIAU: NAUDINGA MEDŽIAGA, NUORODOS

Assembly of European Regions (AER), [Tuning of AMiD Outcomes to European Local Authorities, Access to Services for Migrants with Disabilities \(AMiD\)](#) (Europos regionų asamblėja (AER), AMiD rezultatų derinimas su Europos vietos valdžios institucijomis. Galimybė naudotis paslaugomis neįgaliems migrantams (AMiD)), 2019 m.

Šioje ataskaitoje pateikiamos išvagos, kaip galima remti veiksmingą pabėgėlių, prieglobsčio prašytojų ir neįgalių migrantų priėmimo ir integracijos valdymą ES.

EU Commission, [Toolkit on the use of EU funds for the integration of people with a migrant background](#) (ES Komisija, Priemonių rinkinys. ES lėšų naudojimas migrantų kilmės asmenų integracijai), 2018 m.

Šio priemonių rinkinio paskirtis – padėti nacionalinėms ir regioninėms finansavimo institucijoms įgyvendinti integracijos politiką, skirtą migrantų kilmės asmenims, pasitelkiant ES lėšas per 2014–2020 m. programavimo laikotarpį.

Huddleston, T., Bilgili, O., Joki, A., Vankova, Z., [MIPEX Migrant Integration Policy Index](#)

(MIPEX – migrantų integracijos politikos indeksas), Barcelona, Briuselis, 2015 m.

Migrantų integracijos politikos indeksas (MIPEX) yra unikalus ilgalaikis projektas, kuriame vertinama ir lyginama, kaip vyriausybės daro siekiamas skatinti migrantų integraciją visose ES valstybėse narėse ir keliose ne ES šalyse.

EWSI Editorial Team, [What measures are in place to ensure the long-term integration of migrants and refugees in Europe?](#)

(EWSI redakcinė kolegija, Kokios priemonės taikomos siekiant užtikrinti ilgalaikę migrantų ir pabėgėlių integraciją Europoje?), Europos integracijos svetainė, 2020 m.

EWSI redakcinė kolegija atliko įvairių ilgalaikės integracijos rodiklių tyrimus visose ES valstybėse narėse ir Jungtinėje Karalystėje ir ištyrė, ar yra taikomos konkrečios su pabėgėliais susijusios politikos ar priemonės.

Natale, F., Kalantaryan, S., Scipioni, M., Alessandrini, A., Pasa, A., [Migration in EU Rural Areas](#) (Migracija ES kaimo vietovėse). Ataskaita „Mokslas politikai“

kurią atliko Jungtinis tyrimų centras (JRC), Liuksemburgas, 2019 m.

Šioje ataskaitoje pateikiama visos ES kiekybinė migracijos kaimo vietovėse apžvalga. Ja prisidedama prie informacijos apie menkai ištirtą migracijos reiškinį kaimo vietovėse sklaidos.

Wolffhardt A., [Operationalising a comprehensive approach to migrant integration](#) (Visapusiško požiūrio į migrantų integraciją įgyvendinimas), RESOMA diskusijų politinis dokumentas, 2019 m.

Šiame RESOMA politiniame dokumente paaiškinama visapusiško požiūrio į integraciją sąvoka ir išsamiai aptariamas konkretus vietos lygmens migrantų integracijos potencialas ir suvaržymai. Jame pristatoma dešimt galimų konkrečių finansuoti tinkamų krypčių, kad būtų galima praktiškai įgyvendinti visapusišką ilgalaikį požiūrį.

Wolffhardt, A., Conte, C., Huddleston, T., [The European Benchmark for Refugee Integration: A Comparative Analysis of the National Integration Evaluation Mechanism In 14 EU Countries](#) (Europos pabėgėlių integracijos

etalonas. Nacionalinio integracijos vertinimo mechanizmo 14-oje ES šalių lyginamoji analizė), Varšuva, Briuselis, 2019 m.

Šioje NIEM ataskaitoje pateikiamas lyginamasis, rodikliais pagrįstas 14-oje ES šalių egzistuojančių pabėgėlių integracijos sistemų vertinimas. Analizė orientuota į teisinius rodiklius, politinius rodiklius ir rodiklius, pagal kuriuos vertinamas integravimas, politikos koordinavimas, taip pat pastangos, nukreiptos į priimančiosios visuomenės dalyvavimą ir įtraukimą.

Wolffhardt, A., Conte, C. & Huddleston, T., [The European Benchmark for Refugee Integration: A comparative analysis of the national integration evaluation mechanism in 14 EU countries, Evaluation 1: Comprehensive Report](#) (Europos pabėgėlių integracijos etalonas. Nacionalinio integracijos vertinimo mechanizmo 14-oje ES šalių lyginamoji analizė. 1 vertinimas. Išsami ataskaita), 2020 m.

Šioje NIEM ataskaitoje pateikiami pagrindiniai duomenys ir pokyčiai, susiję su pabėgėlių integracija 2017–2019 m. laikotarpiu. Jie atsispindi 14-os dalyvaujančių šalių tyrimų, atliktų vertinimo balais sistemoje, rezultatus.

6. BENDRAS VISAPUSIŠKOS INTEGRACIJOS IR ĮTRAUKTIES INICIATYVOS KŪRIMO KONTROLINIS SĄRAŠAS:

- Reguliariai nustatykite pabėgėlių poreikius ir potencialą.
- Pašalinkite kalbos ir administracines kliūtis, kurios trukdo pasiekti jūsų paslaugas.
- Pritaikykite savo planus ir strategijas pagal pabėgėlių poreikius, gebėjimus ir atsiliepimus.
- Teikite paslaugas, skatinančias socialinę ir ekonominę pabėgėlių įtrauktį po pradinio jų priėmimo etapo.
- Įvairinkite finansavimo galimybes, kai jos užtikrintų ilgalaikę integraciją.
- Įtraukite pabėgėlius į savo paslaugų vertinimo, planavimo, įgyvendinimo, stebėjimo, pritaikymo ir įvertinimo veiklas.
- Pasirūpinkite, kad į jūsų paslaugų kūrimo procesą būtų įtrauktos pažeidžiamos grupės.
- Užtikrinkite, kad pažeidžiamiems asmenims būtų sudarytos vienodos galimybės naudotis parama ir teikiama tokio paties lygio parama kaip ir kitiems pabėgėliams.
- Po to, kai suteikiama jūsų paslauga, stenkitės gauti pabėgėlių atsiliepimus ir reguliariai juos informuokite.
- Populiarinkite savanorišką veiklą ir įtraukite vietinę bendruomenę, kad paskatintumėte socialinę, ekonominę ir kultūrinę pabėgėlių integraciją.
- Remkite vietines iniciatyvas, skirtas pabėgėliams, pvz., iniciatyvas, susijusias su laisvalaikiu, švietimu, užimtumu, šeimomis ir „biurokratinio“ kuravimu.
- Sukurkite tikrą partnerystę grįstą bendradarbiavimą ir įtraukite visus susijusius integracijos srities veikėjus, įskaitant nacionalines, regionų ir vietos valdžios institucijas, viešųjų paslaugų tarnybas, socialinius partnerius ir pilietinę visuomenę.
- Peržiūrėkite savo veiklą, praktiką, paslaugas ir integracijos rezultatus, tai derindami su atitinkamais partneriais.

7. INTEGRACIJOS PRAKTIKOS KOKYBĖS VERTINIMO RODIKLIAI

Dauguma gerosios praktikos atvejų, aprašytų rinkinyje, buvo atrinkti kaip pavyzdiniai, juos įvertinus pagal toliau pateikiamą kriterijų ir rodiklių sąrašą:

1 ASPEKTAS. ĮTRAUKUMAS IR DALYVAVIMAS

Rodikliai

Ar praktika užtikrinama, kad jos paslaugos būtų prieinamos įvairioms asmenų grupėms?

- Užtikrinamos lygios galimybės atitinkamoms tikslinėms grupėms (įvairaus amžiaus moterims ir vyrams, LGBTIQ+ asmenims, atsižvelgiant į konkrečią tikslinę grupę, neįgaliesiems ir ypatingų poreikių turintiems asmenims).
- Taikomas dalyvaujamas, su lyčių aspekto integracija, įvairove ir su amžiumi siejamas požiūris.
- Užtikrinama, kad teikiant paslaugas esminiai dalykai būtų lygybė ir įvairovė, atsižvelgiant į skirtingus asmenų poreikius ir gebėjimus.
- Teikiama aktuali informacija apie iniciatyvą įvairiomis kalbomis, formatais ir komunikacijos kanalais, atitinkančiais numatomos auditorijos amžių, lytį ir įvairovę.
- Pagrįstai koreguojami paslaugų teikimo būdai, kad būtų atsižvelgiama į konkrečius tikslinės grupės poreikius (pvz., teikiamos vaikų priežiūros paslaugos (vienišiemis) tėvams, specialiai pritaikoma aplinka neįgaliesiems, paslaugos teikiamos lanksčiai ir lanksčiomis valandomis, teikiama pritaikyta ir neformali pagalba pabėgėliams).

Ar ši praktika apima aktyvų priimančiosios visuomenės dalyvavimą?

- Integracija laikoma dvipusiu procesu, o pokyčių siekiama ir priimančiojoje visuomenėje (susijusių su elgesiu, normomis, institucijomis).
- Numatomas aktyvus priimančiosios visuomenės vaidmuo įgyvendinant tokią praktiką (pvz., savanorių).
- Apimami veiksmai, kuriais remiami mainai su priimančiąja visuomene.

Ar taikant praktiką konsultuojamasi su naudos gavėjais ir ar jie įtraukiami į veiklos vertinimą, planavimą, įgyvendinimą, stebėseną ir galutinį įvertinimą?

- Organizuojamos reguliarios konsultacijos su pabėgėliais, siekiant užtikrinti jų indėlį per visą programos ciklą – nuo vertinimo iki galutinio įvertinimo.
- Naudos gavėjams suteikiamos tam tikros kompensacijos, siekiant palengvinti konsultacijas.
- Suteikiami tinkami grįžtamojo ryšio mechanizmai, kad naudos gavėjai galėtų saugiai išreikšti savo nuomonę apie paslaugų kokybę.

2 ASPEKTAS. AKTUALUMAS IR PAPILDOMUMAS

Rodikliai

Ar praktikos tikslai atitinka tikslinių grupių poreikius?

- Identifikuojami ir analizuojami tikslinės grupės poreikiai (pasitelkiant interviu, darbą su tikslinėmis grupėmis, dokumentų tyrimus, apklausas).

Ar praktika panaikina paramos integracijai spragas?

- Identifikuojamos ir analizuojamos paramos integracijai spragos ir įvardijami veiksmai, kuriais šias spragas būtų galima panaikinti.
- Remiantis šia informacija ir derinant tokius veiksmus papildomos esamos priemonės.
- Nuo pat pradžių dirbama su naudos gavėjais, siekiant sukurti ilgalaikį integracijos planą ir palengvinti perėjimą prie pagrindinių socialinės apsaugos, integracijos ir įtraukties programų.

Ar praktika grindžiama egzistuojančia nacionaline ir tarptautinio (ES) lygio politika, gairėmis, priemonių rinkiniais ir gerąja praktika?

- Nacionaliniu ir ES (tarptautiniu) lygmenimis naudojamos atitinkamos rekomendacijos ir priemonių rinkiniai arba pateikiamos nuorodos į juos.

Ar ši praktika leidžia sistemingai tobulėti, tenkinant tikslinės grupės daugumos poreikius tikslinėje srityje?

- Prisidedama prie pabėgėlių ir jų bendruomenių gebėjimų stiprinimo.
- Prisidedama prie atitinkamų institucijų gebėjimų remti integraciją stiprinimo (pvz., politikos ar strategijos keitimas; teisės aktų reformos; institucinės reformos; valdymo reformos; didesnė atskaitomybė už viešąsias išlaidas; viešųjų konsultacijų procedūrų tobulinimas).
- Diskriminacija ir informavimo spragos įvardijamos kaip ilgalaikės integracijos kliūtis.
- Praktikos apimtis gali būti keičiama ir apima konkrečius plėtros planus.

3 ASPEKTAS. EFEKTYVUMAS

Rodikliai

Kokia apimtimi praktikos tikslai yra (buvo) realistiški, stebimi, įvertinti ir pasiekti?

- Numatyti rezultatai pasiekiami konkrečiais veiksmais ir siekiniais.
- Turima aiški rezultatų sistema, kuri palengvina rezultatų ir poveikio vertinimą pasitelkiant išmaniuosius rodiklius.
- Kuriant programą atsižvelgta į galimą riziką.
- Sistemingai renkami pagrindiniai veiklos duomenys, kad juos būtų galima naudoti vykdant reguliarią stebėseną ir rengiant analizes.
- Įvertinama ir peržiūrima, koks yra progresas pagal šią praktiką siekiant nustatytų tikslų.
- Analizuojama, ar pagal praktiką taikomos intervencijos prisideda prie ilgalaikių, tvarių integracijos pokyčių.

4 ASPEKTAS. TVARUMAS

Rodikliai

Ar baigus tam tikrą veiksmą išnaudoti praktikos privalumai?

- Parengiamas ir taikomas tiksliai išdėstytas laipsniško veiksmų nutraukimo planas, siekiant užtikrinti tvarius teigiamus pokyčius ir atitinkamo veiksmo sukurtų produktų (rezultatų) panaudojimą.

Ar praktika pritraukia struktūrinio finansavimo, naujų rėmėjų paramos arba generuoja savo išteklius?

- Mezgamos partnerystės ir ryšiai su atitinkamomis suinteresuotosiomis šalimis, tai laikant neatskiriama veiksmų dalimi, kad būtų užtikrinama tvirta parama, kuri tęstųsi ir pasibaigus pirminiam finansavimui.
- Pajvairinami finansavimo šaltiniai ir nustatomos naujos ES ir nacionalinio finansavimo galimybės, susijusios su ilgalaikė integracija (pvz., perkėlimas arba planavimas pereiti nuo projektinių iniciatyvų, kurios yra ribotos trukmės, priklausomos nuo vieno (išorinio) paramos teikėjo, prie išsamios daugiametės integracijos strategijos, grindžiamos užtikrintu finansavimu arba įvairiomis finansavimo galimybėmis).
- Užtikrinami žmogiškieji ištekliai, kompetencijos ir infrastruktūra, kad paslaugos būtų teikiamos ir pasibaigus atitinkamam veiksmui.

5 ASPEKTAS. PARTNERYSTĖ IR BENDRADARBIAVIMAS

Rodikliai

Ar praktika apima kokią nors strategiją, kurioje nustatyta, kaip užmegzti ryšį ir koordinuoti veiklą su kitais susijusiais dalyviais, siekiant (pvz., pilietine visuomene, valdžios institucijomis, privačiuoju sektoriumi) paskatinti migrantų integracijos procesus ?

- Užtikrinamas pagrindinių suinteresuotųjų šalių įtraukimas ir dalyvavimas praktikos kūrimo etape.
- Sukuriama ir įgyvendinama jų įtraukimo į atitinkamus veiksmus strategija.

Ar praktika prisideda prie diskusijų dėl paramos integracijai politikos tobulinimo?

- Prisidedama prie išsamių integracijos strategijų kūrimo, įtraukiant nacionalines, regionines ir vietos valdžios institucijas, paslaugų teikėjus ir pilietinę visuomenę.
- Užtikrinamas darbo su atitinkamais partneriais (vietos valdžios institucijomis, nevyriausybinėmis organizacijomis, socialiniais partneriais, mokslinių tyrimų vykdytojais, institucijomis ir kt.) koordinavimas, siekiant kartu peržiūrėti vykdomus veiksmus, praktikas, paslaugas ir integracijos rezultatus.

Šis įsivertinimo priemonė pritaikyta naudojant MPG vertinimo lentelę ir yra skirta tvarios integracijos praktikos (SPRING) iniciatyvai, kuri leidžia Europos mastu veikiančioje platformoje (www.integrationpractices.eu) pademonstruoti gerąją praktiką, patikrintą pagal nustatytus kriterijus.

8. TERMINŲ ŽODYNAS

Prieglobsčio prašytojas – tai asmuo, siekiantis tarptautinės apsaugos. Šalyse, kuriose taikomos individualizuotos procedūros, prieglobsčio prašytoju laikomas asmuo, dėl kurio prašymo dar nėra priimtas galutinis sprendimas šalyje, kurioje jis tą prašymą pateikė. Ne kiekvienas prieglobsčio prašytojas galiausiai yra pripažįstamas pabėgėliu, tačiau kiekvienas pabėgėlis iš pradžių yra laikomas prieglobsčio prašytoju. **Tarptautinės apsaugos gavėjai** - tai yra asmenys, kuriems jau suteiktas pabėgėlio statusas arba kitų formų papildoma apsauga. Šiame vadove vartojamas žodis „pabėgėliai“ apima abi tokių asmenų kategorijas. **Papildomos apsaugos gavėjai** - pagal ES teisę tai asmenys, kurie nėra laikomi pabėgėliais, bet kuriems gresia realus pavojus patirti didelę žalą sugrįžus į savo kilmės šalį ir kurie negali gauti apsaugos iš tokios šalies. **Papildomi būdai** - pabėgėlių perkėlimo procesus papildantys saugūs, reglamentuoti būdai, kuriais, siekiant tvaraus ir ilgalaikio sprendimo, pabėgėliai gali būti priimami į šalį ir tenkinami jų tarptautinės apsaugos poreikiai tol, kol jie galiausiai sugeba išsilaikyti patys. **Patvarūs sprendimai** - priemonės, kuriomis galima patenkinamai ir visam laikui išspręsti pabėgėlių padėtį, užtikrinant nacionalinę jų pilietinių, kultūrinių, ekonominių, politinių ir socialinių teisių apsaugą. **Diskusijos tikslinėse grupėse** - kokybinių duomenų ir informacijos rinkimo iš asmenų grupės, kuri yra iš anksto atrinkta pagal konkrečius kriterijus, metodus. **Užsieniečiai** - šiai kategorijai paprastai priskiriami visi asmenys, kurie dėl įvairių priežasčių laikinai arba visam laikui išvyko iš savo pradinės gyvenamosios vietos. **Geroji praktika** - novatoriška, įdomi ir įkvepianti praktika, kurią galima visiškai ar iš dalies perkelti į kitus nacionalinius kontekstus. Į priemonių rinkinį įtraukti gerosios praktikos atvejai, kurie yra nustatomi remiantis pagrindiniais kiekvieno skyriaus kriterijais ir penkiais pagrindiniais bendraisiais rodikliais: įtraukumu ir dalyvavimu; aktualumu ir papildomumu; efektyvumu; tvarumu; partneryste ir bendradarbiavimu.

Įtrauktis - pabėgėlių dalyvavimo visuomenės veikloje skatinimo ir gerinimo procesas, vykdomas suteikiant jiems tokias pačias teises kaip ir kitiems piliečiams, užmezgant ryšius ir draugystes, suteikiant galimybę pretenduoti į darbą tam tikroje vietoje arba lankyti vietines mokyklas ir gauti įvairias paslaugas, pvz., būstą ar sveikatos priežiūros paslaugas. ES Komisijos 2021–2027 m. integracijos ir įtraukties veiksmų plane teigiama, kad „įgyvendinti visų asmenų įtraukties principą reiškia užtikrinti, kad visos politikos priemonės būtų prieinamos ir tinkamos visiems, įskaitant migrantus ir migrantų kilmės ES piliečius. Tai reiškia, kad bendroji politika turi būti pritaikyta ir pertvarkyta taip, kad atitiktų įvairių visuomenės narių poreikius, atsižvelgiant į konkrečius įvairioms grupėms kylančius sunkumus ir jų poreikius. Imantis veiksmų, kuriais siekiama padėti migrantams integruotis, neturi ir neturėtų būti skiriama mažiau dėmesio priemonėms, kuriomis teikiama parama kitoms pažeidžiamų ar palankių sąlygų neturinčių asmenų grupėms ar mažumoms. Priešingai, jie padeda apskritai didinti politikos įtraukumą.“

Integracija - integracija vietose pabėgėlių kontekste dinamiškas ir daugialypis dvipusis procesas, reikalaujantis visų susijusių šalių pastangų, įskaitant pabėgėlių pasirengimą prisitaikyti prie priimančiosios visuomenės neatsisakant savo kultūrinės tapatybės ir atitinkamą priimančiųjų bendruomenių ir viešųjų institucijų pasirengimą priimti pabėgėlius ir tenkinti įvairių gyventojų poreikius (UNHCR Executive Committee, Conclusion on Local Integration No. 104 (LVI) (UNHCR vykdomasis komitetas, Išvada Nr. 104 dėl integracijos vietose (LVI)), 2005 m.).

Migrantai - žmonės, kurie nusprendė kirsti tarptautines sienas ne dėl tiesioginės persekiojimo, didelės žalos ar mirties grėsmės, o išimtinai dėl kitų priežasčių, pavyzdžiui, norėdami pagerinti savo gyvenimo sąlygas, siekdami įsidarbinti ar mokytis arba būti kartu su savo šeima.

Nepilnamečiai - asmenys, kurie dar nesulaukę pilnametystės ir todėl nėra teisiškai nepriklausomi. Šis terminas apima paauglius. Pagal Vaiko teisių konvenciją (VTK) „vaiku“ yra laikomas žmogus, neturintis 18 metų, jei pagal taikomą įstatymą jo pilnametystė nepripažinta anksčiau. Pagal VTK „vaikas“ yra prilyginamas „nepilnamečiui“.

Dalyvaujamas metodas - plėtros ir (arba) valdymo metodas, pagal kurį pagrindinės politikos ar intervencijos suinteresuotosios šalys (ypač siūlomi naudos gavėjai) yra glaudžiai įtraukiamos į problemų ir prioritetų nustatymo procesą ir turi didelę sprendimų analizės, planavimo, įgyvendinimo ir stebėjimo kontrolę.

Susirūpinimą keliantys asmenys - visi asmenys, kuriems UNHCR turi užtikrinti apsaugą, sprendimus ir pagalbą. Tai apima pabėgėlius, prieglobsčio prašytojus, grįžusius pabėgėlius, asmenis be pilietybės ir daugeliu atvejų šalies viduje perkeltus asmenis (IDP), įskaitant tuos asmenis, kuriems taip pat gali būti suteikta apsauga ir pagalba iš valstybės ir kitų partnerių.

Apsauga - tai sąvoka, apimanti visą veiklą, kuria siekiama visiškai užtikrinti pagarbą asmens teisėms atsižvelgiant į žmogaus teisių, pabėgėlių ir tarptautinės humanitarinės teisės tekstą ir prasmę. Tokia apsauga apima aplinkos, kuri užtikrintų pagarbą žmonėms, kūrimą, tiesioginių konkretaus prievartos modelio padarinių prevenciją ir (arba) sušvelninimą ir orių gyvenimo sąlygų atkūrimą atlyginant žalą, taikant restituciją ir reabilitaciją.

Pabėgėlis -asmuo, atitinkantis tinkamumo kriterijus pagal taikomą pabėgėlio apibrėžtį, kaip numatyta tarptautiniuose ar regioniniuose pabėgėlių srities dokumentuose, pagal UNHCR įgaliojimus ir (arba) nacionalinės teisės aktus.

Perkėlimas -pabėgėlių perkėlimas iš šalies, kurioje jie ieškojo prieglobsčio, į kitą valstybę, kuri sutinka juos priimti. Pabėgėliams paprastai suteikiamas prieglobstis arba kitos ilgalaikio gyventojų teisės ir daugeliu atvejų jie turi galimybę tapti natūralizuotais piliečiais. Dėl šios priežasties perkėlimas yra ilgalaikis sprendimas. Jis taip pat trauktas į pabėgėlių apsaugos priemonių rinkinį. Be to, tai – praktinis tarptautinio naštos ir atsakomybės pasidalijimo pavyzdys.

UNHCR įgaliojimai - UNHCR vaidmuo ir funkcijos, kaip nustatyta UNHCR statute ir išsamiai išdėstyta Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos rezoliucijose. Statute nurodyti UNHCR įgaliojimai teikti tarptautinę apsaugą ir ieškoti nuolatinių sprendimų pabėgėliams. UNHCR turi papildomus įgaliojimus, susijusius su asmenimis be pilietybės – jam paskirtas specialus vaidmuo pagal 1961 m. Konvencijos dėl asmenų be pilietybės skaičiaus mažinimo 11 straipsnį. Generalinė Asamblėja taip pat nurodė UNHCR biurui propaguoti 1954 ir 1961 m. konvencijas dėl asmenų be pilietybės skaičiaus mažinimo ir padėti išvengti bepilietybės teikiant valstybėms technines ir konsultacines paslaugas dėl pilietybės teisės aktų ir praktikos.

Pažeidžiamas asmuo - fiziškai, psichiškai ar socialiai pažeidžiamas asmuo, kuris gali neįstengti tenkinti savo pagrindinių poreikių ir dėl to jam gali reikėti specifinės pagalbos.

9. ATSILIEPIMAI

„Šis vadovas yra naudinga priemonė, padedanti vietos valdžios institucijoms planuoti, įgyvendinti ir įvertinti savo integracijos praktiką, ir pateikia daug praktinių idėjų, kaip tiesiogiai įtraukti naudos gavėjus į atitinkamus procesus.“

Katharina Bamberg, EUROCITIES patarėja migracijos ir integracijos klausimais

„Šiame priemonių rinkinyje integracijos ir įtraukties specialistams pateikiama naudingų gairių, pagrįstų įgalinimo, bendro projektavimo principais, maksimaliai išnaudojant įvairovės ir tarpkultūrinės sąveikos potencialą. Šį vadovą rekomenduojama perskaityti tarpkultūrinių miestų srities specialistams ir savanoriams visame pasaulyje.“

Irena Guidikova, Europos Tarybos įtraukties ir antidiskriminacinių programų vadovė

„Vietos ir regionų valdžios institucijos prisideda prie sėkmingos integracijos politikos įgyvendinimo, tačiau pernelyg dažnai paliekamos veikti vien su savo priemonėmis, kai pradedamas tokio pobūdžio politikos įgyvendinimas. Šiuo atžvilgiu UNHCR integracijos vadovas yra neįkainojama priemonė.“

Antje Grotheer, Europos regionų komiteto (RK) pranešėja naujo migracijos ir prieglobsčio pakto klausimais, Vokietijos Brėmeno miesto parlamento vicepirmininkė

UNHCR įgaliojimai: UNHCR vaidmuo ir funkcijos, kaip nustatyta UNHCR statute ir išsamiai išdėstyta Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos rezoliucijose. Statute nurodyti UNHCR įgaliojimai teikti tarptautinę apsaugą ir ieškoti nuolatinių sprendimų pabėgėliams. UNHCR turi papildomus įgaliojimus, susijusius su asmenimis be pilietybės – jam paskirtas specialus vaidmuo pagal 1961 m. Konvencijos dėl asmenų be pilietybės skaičiaus mažinimo 11 straipsnį. Generalinė Asamblėja taip pat nurodė UNHCR biurui propaguoti 1954 ir 1961 m. konvencijas dėl asmenų be pilietybės skaičiaus mažinimo ir padėti išvengti bepilietybės teikiant valstybėms technines ir konsultacines paslaugas dėl pilietybės teisės aktų ir praktikos.

